

Projectafwijkingsbesluit ‘Zonneveld Blaakweg, Harskamp’

Omgevingsvergunning artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3° Wabo

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Ligging plangebied	4
1.3. Geldend plan	5
1.4. Procedure	7
1.5. Planmethodiek	8
1.6. Leeswijzer	8
2. HET PLAN	9
2.1. Bestaande situatie	9
2.2. Toekomstige ontwikkeling: realisatie van een zonneveld	10
2.2.1. Algemeen	11
2.2.2. Locatiekeuze	12
2.2.3. Panelen, hoogte en oriëntatie	12
2.2.4. Transformatoren en inkoopstation	12
2.2.5. Faunapasseerbaar hekwerk met landelijke uitstraling	12
2.2.6. Geen camera's nodig	12
2.2.7. Voorzieningen voor vogels en vleermuizen	13
2.2.8. Toegangsweg	13
2.2.9. Recreatie en informatievoorziening	13
2.3. Inrichtingsplan	13
3. BELEIDSKADER	15
3.1. Rijksbeleid	15
3.1.1. Nationale Omgevingsvisie	15
3.1.2. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	17
3.1.3. Ladder voor duurzame verstedelijking	17
3.1.4. Energieakkoord voor duurzame groei	19
3.1.5. Rijk investeert in duurzame energie	19
3.1.6. Water	19
3.1.7. Ecologie/Natuur	19
3.1.8. Erfgoedwet	21
3.1.9. Besluit ruimtelijke ordening en cultuurhistorie	21
3.2. Provinciaal beleid	21
3.2.1. Omgevingsvisie Gaaf Gelderland	21
3.2.2. Omgevingsverordening	23
3.3. Regionaal	24
3.3.1. Strategische agenda 2020-2025	24
3.3.2. Regionale Energiestrategie FoodValley	25
3.3.3. Gebiedsvisie Regio FoodValley	25
3.3.4. Citydeal regio Gelrestad (april 2017)	26
3.4. Gemeentelijk beleid	26
3.4.1. Structuurvisie Ede Buitengebied	26
3.4.2. Routekaart Ede Energieneutaal	27
3.4.3. Coalitieakkoord 2018-2022, gemeente Ede	27
3.4.4. Wind- en zonnewijzer gemeente Ede	28
3.5. Conclusie	30
4. ONDERZOEK EN RANDVOORWAARDEN	31
4.1. Inleiding	31
4.2. Milieueffectrapport (MER)	31
4.3. Milieuzonering	32
4.4. Ecologie/natuur	32
4.5. Water	35
4.6. Bodem	37
4.7. Archeologie	37
4.8. Cultuurhistorie	39
4.8.1. Cultuurhistorische waardenkaart (CHW) (2012)	39
4.9. Landschap	43
4.10. Verkeer en parkeren	45
4.11. Geluid (wegverkeerslawaaï / Wet geluidhinder)	45

4.12.	Luchtkwaliteit.....	46
4.13.	Externe veiligheid.....	47
4.14.	Brandveiligheid.....	48
4.15.	Hoogspanningslijnen, kabels en leidingen.....	50
4.16.	Lichtreflectie.....	51
4.17.	Electromagnetische straling.....	51
5.	ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	52
5.1.	Kostenverhaal.....	52
5.2.	Financiële haalbaarheid plan.....	52
6.	INSPRAAK EN OVERLEG.....	53
6.1.	Omgevingsdialoog.....	53
6.2.	Vooroverleg.....	53
6.3.	Zienswijzen.....	53
7.	BIJLAGEN	54

Ruimtelijke onderbouwing

als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3° van de Wabo en artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat het aandeel hernieuwbare energieopwekking in 2020 14% moet zijn, en in 2023 16%. De provincie Gelderland heeft uitgesproken in 2050 een energieneutraal Gelderland te willen bereiken. De gemeente Ede wil ook in 2050 energieneutraal zijn en heeft als opgave voor 2022 om netto 50 hectare aan zonnepanelen in het veld te realiseren.

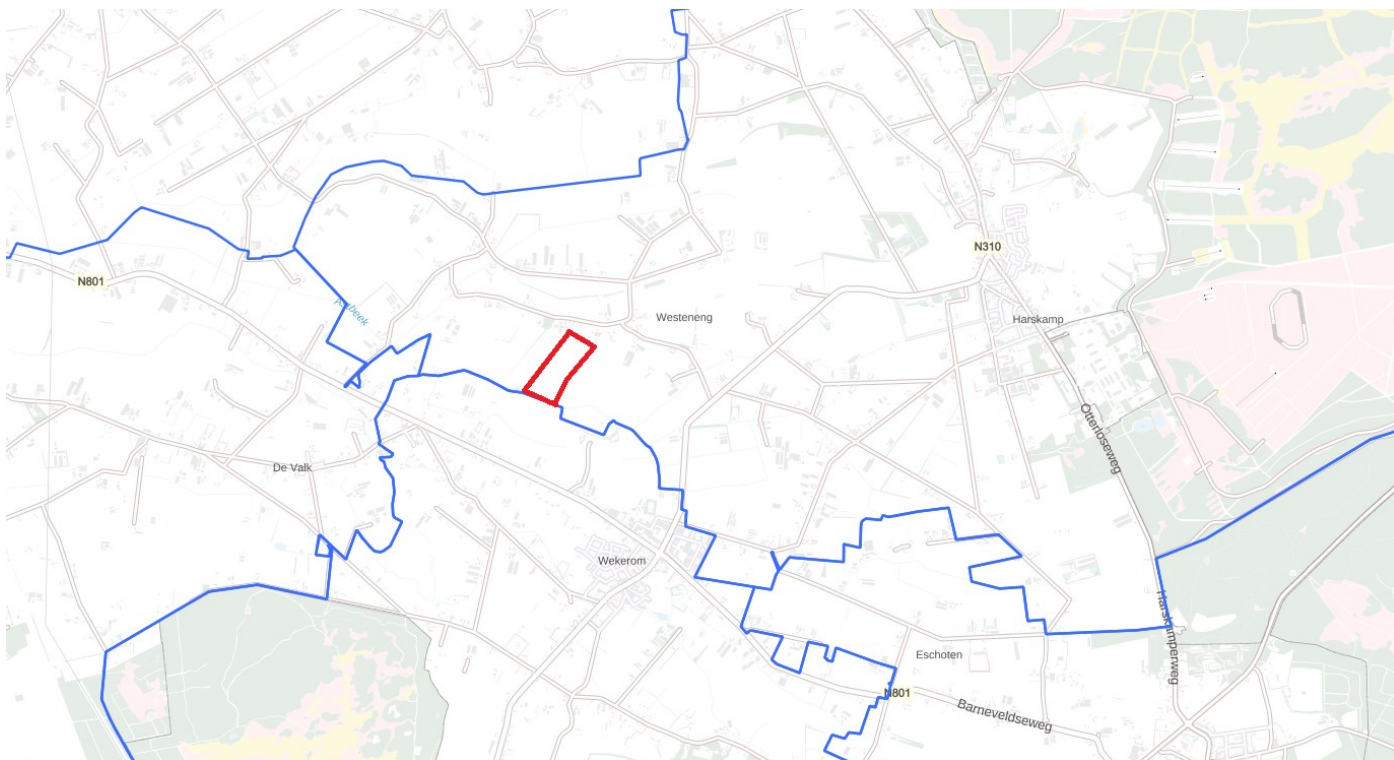
De initiatiefnemer (Solarcentury) wil op het perceel aan de Blaakweg 18A in Harskamp een zonneveld realiseren met een netto-oppervlakte (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) van ca. 7,32 hectare. De oppervlakte van de landschappelijke inpassing bedraagt ca. 2,48 hectare, waardoor de bruto-oppervlakte (netto-oppervlakte + landschappelijke inpassing) ca. 9,8 hectare bedraagt. Dit oppervlak biedt de mogelijkheid om circa 10,5 MW aan vermogen te plaatsen. Dit resulteert in een jaarlijkse opbrengst die gelijk staat aan het elektriciteitsverbruik van ca. 2.900 huishoudens. Het zonneveld zal voor een periode van 25 jaar worden gebruikt. De gronden worden gepacht door de initiatiefnemer. De grondeigenaar vestigt een recht van opstal, zodat Solarcentury de zonnepaneleninstallatie kan bouwen en in eigendom krijgt. Na een periode van 25 jaar wordt het zonneveld ontmanteld en zal de grond weer worden teruggegeven aan de grondeigenaar.

De initiatiefnemer heeft in 2020 deelgenomen aan een selectieprocedure voor grote zonnevelden. Grote zonnevelden hebben een netto-oppervlakte van meer dan 2 hectare. Voor de selectieprocedure heeft de initiatiefnemer op 30 juni 2020 een schetsplan ingediend. Het schetsplan is positief beoordeeld door het college van B&W. Dat betekent dat het project is geselecteerd voor het vervolg van het traject. Na de behandeling in het college, heeft de gemeenteraad zich gebogen over de uitkomsten van de selectieprocedure. Voor het plan aan de Blaakweg heeft de raad besloten om af te zien van een verklaring van geen bedenkingen.

Het plan is vervolgens uitgewerkt en voor de realisatie van het zonneveld is een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2. Ligging plangebied

Het perceel waarop dit zonneveld wordt gerealiseerd is plaatselijk bekend als Blaakweg 18A in Harskamp. Dit perceel ligt in het buitengebied van de gemeente Ede. Het plangebied van ca. 9,8 hectare ligt op ca. 2,5 kilometer ten westen van de kern Harskamp en op ca. 1 kilometer ten noordwesten van de kern Wekerom, nabij Westeneng.

Afbeelding: De globale ligging van het plangebied is met rood omlijnd (bron: Geo Ede)

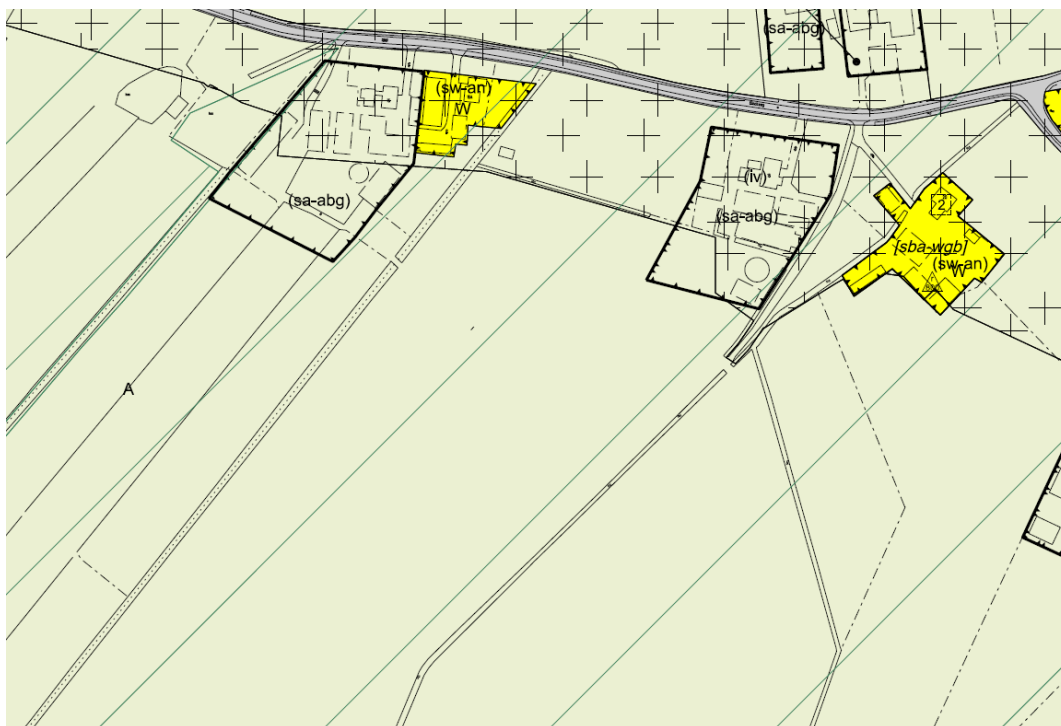
Afbeelding: De ligging van het plangebied is met paars omlijnd (bron: Landschappelijk inpassingsplan Eelerwoude)

1.3. Geldend plan

Het plangebied is hoofdzakelijk gelegen binnen het bestemmingsplan 'Agrarisch Buitengebied Ede 2012'. Voor zover het plangebied binnen dit bestemmingsplan is gelegen, geldt de bestemming 'Agrarisch' met de gebiedsaanduiding 'reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied'. Langs de noordelijke rand van het plangebied gelden de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie 2' en 'Waarde - Cultuurhistorische landschapswaarde'.

Daarnaast is het plangebied deels gelegen binnen het bestemmingsplan 'Partiële herziening Agrarisch Buitengebied en Natuurgebied Veluwe 2018, Ede'. Voor zover het plangebied binnen dit bestemmingsplan is gelegen, geldt de bestemming 'Agrarisch' met de gebiedsaanduiding

'reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied' en de functieaanduidingen 'intensieve veehouderij' en 'specifieke vorm van agrarisch - agrarisch bedrijf groot'. Verder gelden voor het plangebied de paraplubestemmingsplannen 'Ede, Parapluplan Parkeren' en 'Ede, Parapluplan Wonen'.

Afbeelding: Plankaart van het bestemmingsplan 'Agrarisch Buitengebied Ede 2012'

Afbeelding: Plankaart van het bestemmingsplan 'Partiële herziening Agrarisch Buitengebied en Natuurgebied Veluwe 2018, Ede'

De gronden met de bestemming 'Agrarisch' zijn onder meer bestemd voor agrarische doeleinden, in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen, het behoud, herstel en

ontwikkeling van landschapswaarden, het behoud, herstel en bescherming van cultuurhistorische waarden in de vorm van onverharde wegen en paden. De realisatie van een zonneveld past niet binnen de geldende agrarische enkelbestemming, omdat het opwekken van duurzame energie in strijd is met de bestemmingsomschrijving. Bij het opwekken van energie is niet sprake van het voortbrengen van een agrarisch product. Verder is het opwekken van energie niet van zodanig ondergeschikte betekenis, dat deze activiteit geacht moet te zijn opgegaan in de agrarische activiteit.

1.4. Procedure

Voor alle kansrijke initiatieven van zonnevelden groter dan 150 m² is de gemeente bereid om mee te werken via een projectafwijakingsbesluit. Omdat zonnevelden een beperkte levensduur hebben, geeft de gemeente voor initiatieven een omgevingsvergunning af voor maximaal 25 jaar. Deze termijn begint na aanvang van de bouwwerkzaamheden. De onderliggende bestemming (bijv. agrarisch) blijft intact na het verlenen van de omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan.

Het projectafwijakingsbesluit valt onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het projectafwijakingsbesluit is een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, indien de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat (artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 Wabo). Tijdens het opstellen van een projectafwijakingsbesluit moet op grond van 3.1.1 van de Bro verplicht vooroverleg worden gevoerd met diverse overlegpartners. Daarnaast dient een ruimtelijke onderbouwing geschreven te worden (artikel 5.20 Besluit omgevingsrecht jo. artikel 3.1.6 Wet ruimtelijke ordening).

De formele procedure start na het indienen van de omgevingsvergunningaanvraag. De omgevingsvergunning wordt voorbereid met de uitgebreide procedure. Het college is het bevoegd gezag bij deze omgevingsvergunningaanvraag. De gemeenteraad moet om een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) worden gevraagd. Als de gemeenteraad weigert deze verklaring af te geven, dan moet het college de omgevingsvergunning weigeren (artikel 2.27, lid 1 Wabo).

Echter, op 12 november 2020 heeft de gemeenteraad in het 'Besluit categorieën gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist' vastgesteld. In dit besluit is voor grote zonnevelden (netto-oppervlakte groter dan 2 hectare) bepaald onder welke voorwaarden geen vvgb nodig is. De tekst luidt als volgt:

Artikel 2. Zonnevelden vanaf 2 hectare

1. Een verklaring van geen bedenkingen van de raad is niet vereist voor aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een zonneveld van meer dan 2 hectare, als:
 - a. hierdoor niet het voor de gemeente Ede vastgestelde maximum van 40 hectare aan zonnevelden van meer dan 2 hectare wordt overschreden;
 - b. de aanvraag is gebaseerd op uitwerking van een planontwerp dat is geselecteerd volgens de Beleidsregel selectieproces voor grote zonnevelden in Ede;
 - c. de aanvraag past het vastgestelde beleid dat is opgenomen in de Wind- en zonnewijzer, en;
 - d. het gebied waarop het plan betrekking heeft niet ligt in een nee-tenzij gebied van de wind- en zonnewijzer in het Binnenveld, zoals aangegeven op de kaart die als bijlage onderdeel uitmaakt van dit besluit.
2. Dit artikel vervalt op 16 maart 2022. Als voor 16 maart 2022 een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend blijft het bepaalde in dit artikel van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt.
3. De gemeenteraad wordt met toepassing van artikel 3:15, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen over het ontwerp tot verlening van een omgevingsvergunning die behoort tot de categorieën van gevallen die zijn aangewezen op grond van dit artikel.

Het onderhavige zonneveld heeft een netto-oppervlakte van ca. 7,32 hectare. Het vastgestelde maximum van 40 hectare voor grote zonnevelden (groter dan 2 hectare) wordt niet overschreden, omdat er (deze aanvraag niet meegerekend) nog 0 hectare aan grote zonnevelden is vergund. Als deze aanvraag wordt meegerekend, dan is ca. 7,32 hectare vergund. Hierdoor wordt het maximum

van 40 hectare niet overschreden. Bovendien is de aanvraag gebaseerd op de uitwerking van een planontwerp dat is geselecteerd volgens de 'Beleidsregel selectieproces voor grote zonnevelden in Ede'. Daarnaast voldoet de aanvraag aan de 'Wind- en zonnewijzer'. Zie paragraaf 3.4.4. Tot slot ligt het plangebied niet in een nee-tenzij gebied van de wind- en zonnewijzer in het Binnenveld.

Kortom, voor het onderhavige project hoeft geen vvgb aan de gemeenteraad gevraagd te worden.

Het ontwerp-projectafwijklingsbesluit wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd via www.ruimtelijkeplannen.nl. Hierover zal worden gepubliceerd in Ede Stad, de Staatscourant en op de gemeentelijke website. In die periode wordt eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op het plan. Als er zienswijzen zijn ingediend, dan neemt het college deze zienswijzen mee in zijn oordeel om een omgevingsvergunning te verlenen.

1.5. Planmethodiek

Het projectafwijklingsbesluit bestaat uit een omgevingsvergunningaanvraag met bijbehorende bijlagen (tekeningen) en een toelichting. De omgevingsvergunning wordt verleend voor de activiteit 'bouwen van een bouwwerk' (artikel 2.1, lid 1, sub a Wabo), de activiteit 'het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' (artikel 2.1, lid 1, sub b Wabo) en de activiteit 'strijdig gebruik' (artikel 2.1, lid 1, sub c Wabo). De omgevingsvergunning wordt voor verleend voor de bouw van een zonneveld waarbij met een goede ruimtelijke onderbouwing wordt afgeweken van het bestemmingsplan (artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3° Wabo. Deze ruimtelijke onderbouwing staat in de onderhavige toelichting.

1.6. Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 is een beschrijving van het relevante rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid opgenomen. In hoofdstuk 4 komen diverse aspecten aan de orde die een sturende of belemmerende werking kunnen hebben op functies of ontwikkelingen binnen het plangebied, zoals cultuurhistorie en archeologie, flora en fauna. De economische aspecten worden behandeld in hoofdstuk 5 en in hoofdstuk 6 wordt aandacht besteed aan het wettelijk vooroverleg.

2. Het plan

2.1. Bestaande situatie

Het plangebied van circa 10 hectare ligt ten noorden van Wekerom, aan de zuidkant van de Blaakweg nabij Westeneng in de gemeente Ede. Langs de weg ligt Stal de Blaakhoeve. In de bestaande situatie is sprake van een agrarisch bedrijf aan de Blaakweg 18 en 18A. De eigenaar van nr. 18 is exploitant van een veehouderij. Er worden o.a. schapen, lammeren, paarden en pony's gehouden. Hierbij maakt de exploitant ook gebruik van de gronden van nr. 18A. De gronden van nr. 18A bestaan grotendeels uit grasland. Op (een deel van) het huidige agrarisch perceel wil Solarcentury een zonneveld realiseren.

2.2.1 Huidig landschap

Het plangebied ligt op de overgang van de Westeneng ten noorden richting het beekdal van de Laar- of Werftbeek ten zuiden van het plangebied. De houtwal aan de westzijde is al decennialang prominent aanwezig en beeldbepalend voor het plangebied en de directe omgeving. Het betreft een historische groenstructuur. De beken langs het plangebied waren in het verleden ook veel zichtbaarder aanwezig. Zowel door meer beplanting als het kronkelende verloop. Momenteel liggen deze nagenoeg onzichtbaar als sloot tussen de agrarische percelen in het landschap. Zo ligt ten zuiden van het plangebied de Laar- of Werftbeek. Deze amper een meter brede watergang kent geen beplanting. De oostzijde wordt gevormd door een sloot (onbeplant) die destijds door de Heidemij met schop en kruiwagen recht werd gelegd, op het laagste punt in het moerasgebiedje dat hier voorheen lag.

bouwland/akker (zie landschappelijk inpassingsplan). De Blaakweg ligt al op zijn plek, al kent het gebied richting de beek nog weinig bebouwing. Als in 1872 de eerste kleurenversie van de topografische kaart verschijnt, die eenvoudiger leesbaar is, wordt het onderscheid in het landgebruik nog duidelijker. De zone langs de Blaakweg is nog deels als woeste grond (roze gestippeld) in gebruik (zie landschappelijk inpassingsplan). Meer richting de Laar- of Werftbeek ligt de Werft wat in deze zin waarschijnlijk zoveel betekent als 'helling'. Deze helling is als moerassig grasland ingetekend. De andere naam 'laar' wat lijkt te verwijzen naar weideplaats of drassig terrein, wat wordt versterkt door de eerder op de kaart zichtbare aanduiding van moerassig weiland halverwege het plangebied.

Het gebied kent weinig opgaande beplanting, op die langs enk ten noorden van de Blaakweg na. Ten zuiden van de Laar- of Werftbeek kent het landschap meer erf- en kavelgrensbeplanting. De kaart van 1892 geeft een duidelijke verkaveling en opdeling van het gebied aan. De houtwal aan de westkant van het plangebied staat voor het eerst op kaart evenals die ten westen ervan. Deze lijken eenzelfde functie te hebben gehad als de beplanting langs de enk, het keren van vee. De noordkant van het plangebied en omgeving zijn nog steeds als woeste grond/heide ingetekend. De eerste tekenen van de dan nog Elizabethshoeve staan ook op kaart, echter tot 1930 nog zonder bebouwing.

Zodra in 1931 bebouwing op de kaart verschijnt lijkt ook het gehele plangebied in gebruik te zijn genomen als weiland. Delen van de eerst prominent ingetekende houtwallen lijken te ontbreken. Rond 1951, als ook de gronden ten westen van de dan Elizabethshoeve worden bebouwd en 'ontgonnen' als weiland, verschijnen de houtwallen weer volledig op kaart. Gezien de geschatte leeftijd van de bomen zou dit kunnen kloppen. Ook de oostelijk van het plangebied lopende beek is op deze kaarten recht getrokken. De gevolgen van de ruilverkaveling zijn goed zichtbaar die vervolgens heeft plaatsgevonden. Dit is het verschil tussen de kaartbeelden van 1951 en 1962. Verder valt op dat het landgebruik een eerste loskoppeling van de ondergrond laat zien in de vorm van akkerbouw in het beekdal en weilanden op de esgronden, waar dit voorheen strikter gescheiden was. Daarnaast zijn in 1951 de eerste beeklopen aan de oostkant van het plangebied rechtgetrokken. De Laar- of Werftbeek volgt in een volgende 'efficiëntie' slag, zo rond 1974.

Het landschap is de afgelopen decennia grootschaliger en voornamelijk rechtlijniger geworden. De houtwal aan de westkant is al ruim 70 jaar aanwezig en grote delen aan de noordkant nog 60 jaar langer. De zeer lange historie van de houtwal aan de westkant van het plangebied duidt op de grote cultuurhistorische waarde van dit landschapselement. Diverse andere landschapsstructuren hebben de tand des tijds niet overleefd en zijn rechtgetrokken of, net als de koppeling van ondergrond en landgebruik bijna volledig verdwenen. De karakteristieke openheid van de helling is echter behouden en ook voor de toekomst het behouden waard. De nu nog resterende toponiemen in het gebied die verwijzen naar het voormalige moerassige karakter geven aanleiding voor herstel hiervan aan met name de oost- en zuidkant van het plangebied.

2.2.3 Ondergrond

Hoogte

Het plangebied kent een reliëf waarbij het noorden maximaal een meter hoger ligt dan het zuiden. De Blaakweg ten noorden van de manege ligt op de overgang naar de enk circa een halve meter hoger. De enk ten noorden ligt op het hoogste punt op ruim 1,5 meter hoger dan het noordelijke deel van het plangebied. Het hoogste punt van de Westeneng ligt echter nog twee meter daarboven. De Lage Valkseweg, even ten zuiden van het plangebied, ligt een halve meter hoger dan het laagste punt van het plangebied, met het lageregelegen beekdal er tussenin.

Bodem

Nagenoeg het hele plangebied kent een beekkeerdgrond in fijn zand (fpZg23 met grondwatertrap III en IV). Het reliëf loopt van noord (hoog) naar zuid (laag) met een verschil van circa een meter. De grondwaterstand is hieraan omgekeerd met in het noorden juist een hogere stand dan in het zuiden. Dit voelt tegennatuurlijk maar kan mogelijk worden verklaard doordat het zuidelijke deel beter wordt ontwaterd door de aanwezigheid van meer of diepere watergangen (zoals bijvoorbeeld de Laar- of Werftbeek).

2.2. Toekomstige ontwikkeling: realisatie van een zonneveld.

In deze paragraaf wordt het plan voor het zonneveld uiteengezet. Ten behoeve van het plan is een inrichtingsplan opgesteld. Deze is als bijlage bij de toelichting gevoegd.

2.2.1. Algemeen

Het realiseren van zonnenvelden is noodzakelijk om de overheidsdoelstellingen te behalen. Het alleen toestaan van zonnepanelen op daken is niet voldoende. De gemeente Ede heeft als opgave voor 2022 om netto 50 hectare aan zonnepanelen in het veld te realiseren, en 132.000 zonnepanelen op daken. De ontwikkeling bestaat uit de opwekking van duurzame energie door middel van zonnepanelen. Het zonnenveld zal worden geëxploiteerd door Solarcentury.

Het beschikbare oppervlak van ca. 9,8 biedt de mogelijkheid om circa 10 Mwpiek aan vermogen te plaatsen. Dit resulteert in een jaarlijkse opbrengst die gelijk staat aan het elektriciteitsverbruik van circa 2.900 huishoudens.

In de nieuwe situatie is sprake van een zonnenveld op de weilanden aan de achterzijde van het agrarisch bedrijf. Het zonnenveld heeft een netto-oppervlakte van ca. 7,32 hectare (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) en een bruto-oppervlakte van ca. 9,80 hectare (netto-oppervlakte + landschappelijke inpassing). De landschappelijke inpassing bedraagt ca. 2,48 ha, daarmee wordt ruim 25% van de oppervlakte van het zonnenveld landschappelijk ingepast.

Het zonnenveld wordt aangesloten op het onderstation van bedrijventerrein de Harselaar in Barneveld.

Afbeelding: Netto-oppervlakte zonnenveld weergegeven in donkergroen en landschappelijke inpassing weergegeven in lichtgroen (bron: landschappelijk inpassingsplan Eelerwoude)

Op het kadastrale perceel van het zonnenveld (dat in de toekomst kadastraal gesplitst wordt), staat één schuur. Omdat dit perceel gesplitst wordt en de schuur bij de bebouwing van de manege hoort is breder gekeken dan de kadastergrenzen. De daken van de bijgebouwen van het naastgelegen erf / manege zijn ook meegenomen in dit project. De eigenaar is namelijk wel familie, maar niet dezelfde eigenaar als die van het plangebied. Als onderdeel van de afspraak tussen Solarcentury en de grondeigenaar van het plangebied waar het zonnepark op komt worden zonnepanelen geplaatst op de beschikbare daken, hieronder valt in elk geval ook de schuur behorende bij perceel Otterlo F 1348.

2.2.2. Locatiekeuze

Voordat een locatie daadwerkelijk wordt ontwikkeld, wordt deze grondig doorgelicht om te kijken of de locatie geschikt is door de ontwikkelaar (in dit geval Solarcentury). Hierbij speelt een groot aantal criteria mee bijvoorbeeld de afstand tot woningen en de hoeveelheid woningen, landschappelijke inpasbaarheid, afstand tot de netaansluiting en het al dan niet passen van de locatie, binnen bestaand (gemeentelijk) beleid. Enkele aspecten met een grote impact op de locatiekeuze (uitsluitingsgronden en voorkeursgebieden) zijn opgenomen in afbeelding 16 van het landschappelijk inpassingsplan. Deze kaart heeft Solarcentury op laten stellen voor de gemeente Ede in aanvulling op het gemeentelijk beleid. Tenslotte is Solarcentury afhankelijk van de bereidheid van een grondeigenaar om zijn gronden in te zetten. Hierdoor zijn meerdere potentiële locaties afgevalen. Naar aanleiding van deze analyse is Solarcentury tot de conclusie gekomen dat de locatie aan de Blaakweg erg geschikt is voor een zonneveld. Redenen hiervoor zijn met name:

- Het geringe aantal omwonenden met zicht op het plangebied.
- De aanwezigheid van een forse plantstrook aan de noordwestkant.
- De ligging in de witte zone van de kanskaart zon van de gemeente Ede
- De ligging in de groene beleidszone van provincie Gelderland; grote zonneparken mogelijk
- De aansluiting op het net zit op korte afstand van het plangebied.

2.2.3. Panelen, hoogte en orientatie

In het zonneveld worden panelen en toebehoren geplaatst. De zonnepaneeltafels worden op het zuiden georiënteerd, met voldoende tussenruimte, zodat lichtinval onder de panelen mogelijk is. De hoogte van de panelen wordt maximaal 1,8 meter boven maaiveld. De hoogte ten opzichte van het maaiveld blijft gelijk waarbij de lichte glooiing in het maaiveld gevolgd wordt en zichtbaar en beleefbaar blijft. De kleine greppels die in het zuidelijk deel van het plangebied liggen worden gedempt. De panelen krijgen een donkere kleur en worden voorzien van een anti-reflectie coating. De kleur van de zonnepanelen is donkerblauw en er dient één type paneel te worden toegepast.

2.2.4. Transformatoren en inkoopstation

De transformatoren worden aan de noordkant van het zonneveld geplaatst zodat ze eenvoudig bereikbaar zijn vanaf het onderhoudsroute en de openbare weg (naast het erf). Zo zijn ze eenvoudig uit het park te takelen indien vervanging nodig is. Door ze in lijn met een rij panelen te plaatsen worden ze opgenomen in de structuur van het park. Met een hoogte van 2,15 meter boven maaiveld van de compact stations vallen ze volledig weg achter de losse haag. Deze losse haag aan de noordkant wordt zodanig onderhouden dat deze het zicht op de noordkant van het zonneveld zo goed mogelijk ontleemt. Het inkoopstation waar de aansluiting op het net binnenkomt wordt ten zuiden van het erf geplaatst, nabij de ingang tot het zonneveld. De transformatoren krijgen een donkergroene kleurstelling voor een betere inpassing in het landschap. Zie voor de verwachte maatvoering de technische tekeningen die als losse bijlagen worden toegevoegd. De compact stations en het inkoopstation zijn in elke kleur leverbaar.

2.2.5. Faunapasseerbaar hekwerk met landelijke uitstraling

Vanwege de beveiliging en de veiligheid van het zonneveld dient het afgesloten te zijn voor onbevoegden. Er wordt een hekwerk toegepast van schapengaas met houten palen zodat het landelijke karakter behouden blijft. Het hek wordt aan het zicht onttrokken door deze aan de binnenkant van de beplanting te plaatsen. Zo valt dit op enige afstand nauwelijks op en is het goed te controleren op gebreken. Ook kan het daardoor eenvoudig verwijderd worden na aflopen van de vergunningstermijn. Het hek kost verder nauwelijks ruimte waardoor er geen oppervlakte verloren gaat voor landschappelijke inpassing of zonnepanelen. Kleine zoogdieren (bijvoorbeeld marterachtigen) kunnen door de grote maaswijdte eenvoudig, overal, door het hekwerk heen. Jonge reeën kunnen het hekwerk passeren doordat het hekwerk over de volledige lengte 10 tot 15 centimeter van de grond wordt geplaatst. Volwassen reeën zijn in staat over het hekwerk heen te springen door de maximale hoogte van twee meter, zonder prikkeldraad bovenlangs. Iets dat al op tal van zonnevelden is toegepast en waargenomen.

2.2.6. Geen camera's nodig

Tot op heden is het mogelijk gebleken zonnevelden te verzekeren zonder aanleg van cctv-systemen (camerabewaking). Gezien de landelijke ligging van het zonneveld wordt dan ook geen camerabewaking opgenomen in de plannen en vergunningaanvraag.

2.2.7. Voorzieningen voor vogels en vleermuizen

Er worden diverse voorzieningen op het zonneveld getroffen voor vogels en vleermuizen. Zo worden er huismussenkasten onder de panelen opgehangen en enkele vleermuiskasten tegen de transformatorhuisjes en het inkoopstation. Ook in de bomen van de westelijke houtwal worden enkele vleermuiskasten voor boombewonende soorten opgehangen. Zo wordt er naast diverse biotopen ook voor enkele specifieke soorten een meerwaarde gecreëerd.

2.2.8. Toegangsweg

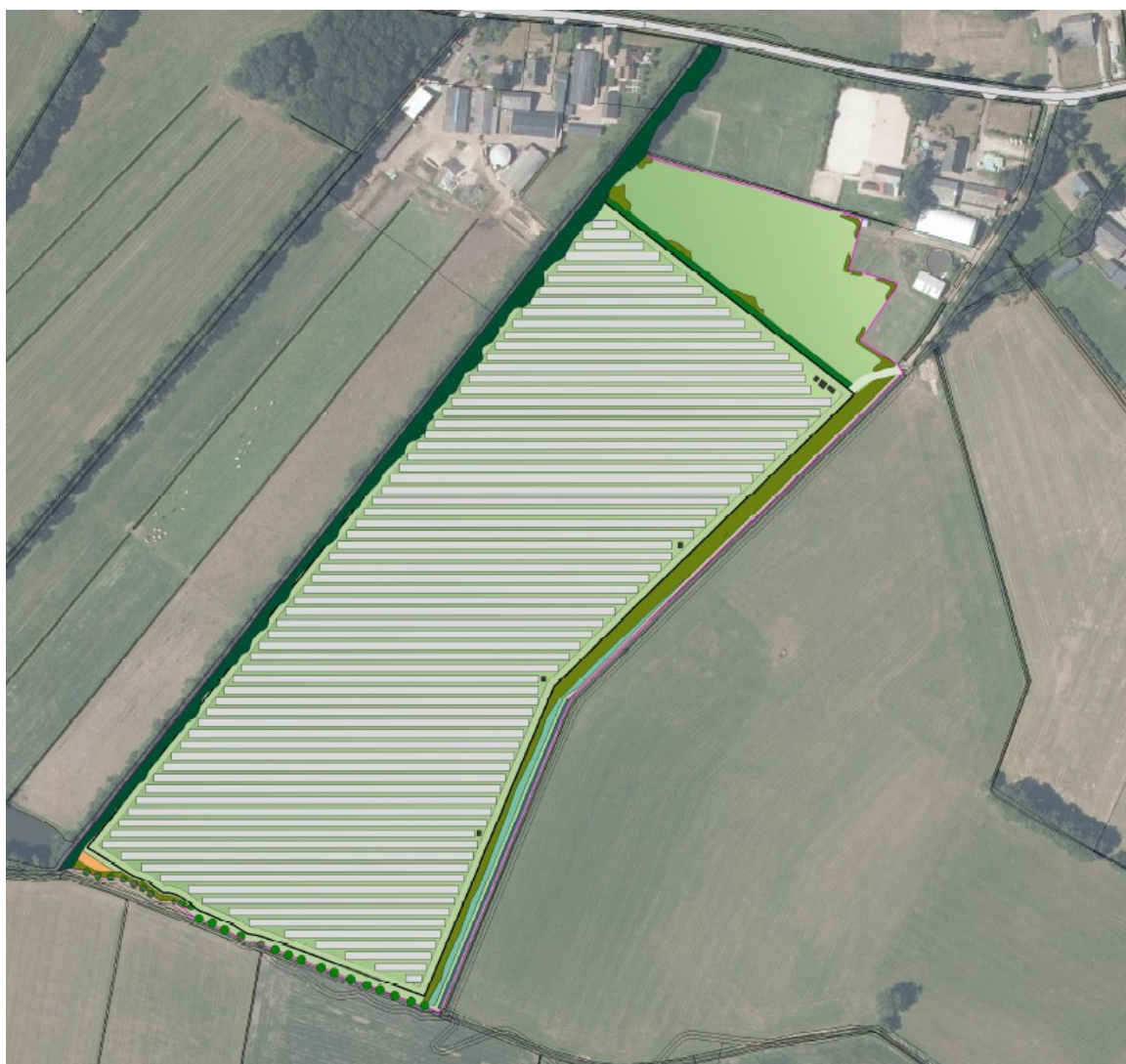
De toegangsweg voor het zonneveld loopt over de openbare gemeentelijke weg ten oosten van de manege. Deze weg zal iets doorgetrokken worden met grasbetonstenen tot aan het inkoopstation. Vanaf daar zijn alle paden onverhard. Over het zonneveld liggen geen wandelpaden, er is geen toegang voor onbevoegden in verband met veiligheid.

2.2.9. Recreatie en informatievoorziening

Gezien de ligging achter de manege is er vanaf de openbare weg niet direct zicht op het plangebied. Het is daarmee niet logisch langs een openbare doorgaande route informatie te verstrekken over het zonneveld. Wel vormt de manege met in de toekomst ook zonnepanelen op het dak een logisch adres van het zonneveld waardoor dit niet los in het landschap komt te liggen. Hier kan ook een informatiebord worden toegevoegd over het zonneveld.

2.3. Inrichtingsplan

In deze paragraaf wordt het inrichtingsplan beknopt weergegeven. Het volledige inrichtingsplan van het zonneveld is opgenomen in de separate bijlage van deze ruimtelijke onderbouwing.

Afbeelding: Landschappelijke inpassingsplan

Een belangrijk uitgangspunt bij de inpassing van het zonneveld is dat het bestaande landschap wordt gerespecteerd en waar mogelijk versterkt. Dit betekent dat er rekening wordt gehouden met bestaande kavelgrenzen, omliggende bebossing en houtsingels en cultuurhistorische lijnen in het landschap zoals oude routes en hoogteverschillen. Hiermee blijft de structurerende ruimtelijke eenheid intact.

De landschappelijke inpassing is opgesteld met zorg voor landschappelijke inpassing, ecologische waarde en sociaal-maatschappelijke meerwaarde van het zonneveld. Vanwege het aanwezige hoogteverschil is het nagenoeg onmogelijk het zonneveld volledig aan het zicht van de omwonenden te onttrekken. Dit is vanuit het beleid ook geen vereiste. De landschappelijke inpassing moet wel zorgen voor het versterken en vergroten van de leesbaarheid van het landschap, herstel van cultuurhistorische elementen en versterken van het ecologische netwerk in de omgeving van het plangebied. Zowel voor de periode dat het zonneveld er staat als voor de situatie daarna.

Beplantings- en beheerplan

Ten behoeve van het zonneveld is een beplantings- en beheerplan opgesteld. Dit beplantings- en beheerplan is opgenomen in het separaat bijgevoegde inrichtingsplan. In dit separaat bijgevoegde inrichtingsplan zijn ook diverse doorsnedes van het zonneveld opgenomen.

De beplanting buiten het plangebied blijft behouden en wordt niet aangetast tijdens de werkzaamheden. Rondom het plangebied worden diverse nieuwe beplantingsstructuren aangeplant om de landschapsstructuren en biodiversiteit te versterken. De beplantingskeuze is gebaseerd op de bodemsamenstelling in combinatie met de grondwaterstand.

Daarnaast hebben gesprekken plaatsgevonden met de gemeente Ede. In dat overleg is besproken welke beplantingselementen een toevoeging zijn voor de biodiversiteit en de natuurwaarde in het gebied. Bovendien is de beplantingskeuze en beheer afgestemd op de wensen van de omwonenden.

Het zonneveld wordt aan alle zijden van een landschappelijke inpassingsrand voorzien, waardoor het directe zicht op het hek en de zonnepanelen wordt onderbroken. Dit door het hekwerk achter de beplanting te zetten van, losse hagen, struweel met knotbomen en randen met kruidenrijk en bloemrijk grasland.

Vanaf de Blaakweg (noordzijde plangebied) blijft het mogelijk richting het zuiden naar het landschap te kijken. De paardenweide maken geen onderdeel uit van het plangebied en blijven behouden. Op de overgang van paardenweide naar plangebied is recente een haag aangeplant. Achter deze haag komt een hectare bloemrijk grasland (functioneel medegebruik, hooiland voor paardenpension) en meidoornstruweel. Natuurwaarden staan hier voorop. Het zonneveld ten zuiden hiervan wordt afgeschermd door een losse haag om het zicht op het hekwerk, transformatoren en inkoopstation zo goed mogelijk aan het zicht te onttrekken.

Aan de oostkant wordt de beleving van het hoogteverschil versterkt; met aan de noordkant hoofdzakelijk struweel in een 9 meter brede landschapszone, en naar Laar- of Werftbeek toe neemt in deze zone de kwel, beek- en oevergerelateerde beplanting toe. Een onderhoudspad begeleidt de watergang.

De inpassing aan de zuidzijde is gerelateerd aan de Laar- of Werftbeek. Er is een tweedeling van de zuidkant. Het oostelijke deel loopt 'strak' langs de beek en wordt ingericht met enkele knotbomen, bestaande uit met name elzen en enkele wilgen. Aan de westkant is vanwege de verschoven perceelsgrens meer ruimte voor aanleg van een rietruigte, takkenril en bomen. De onderhoudsroute wordt extensief gemaaid en afgevoerd zodat hier een bloemrijke oevervegetatie ontstaat.

Aan de westzijde van het plangebied blijft de aanwezige houtwal behouden. Er worden geen ingrepen uitgevoerd behalve regulier onderhoud.

3. Beleidskader

3.1. Rijksbeleid

3.1.1. Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige duurzame leefomgeving en geldt tot de invoering van de Omgevingswet als structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening. De NOVI vervangt vrijwel geheel de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR).

Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van circa 1 miljoen nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving. De NOVI geeft richting door strategische keuzes te maken. Ook maakt de NOVI ruimte voor maatwerk in de regio en een gebiedsgerichte aanpak. Vier prioriteiten staan centraal:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- Een duurzaam en (circulair) economisch groeipotentieel;
- Sterke en gezonde steden en regio's;
- Een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De NOVI stelt een nieuwe aanpak voor: integraal, samen met andere overheden en maatschappelijke organisaties, en met meer sturing en richting vanuit het Rijk. De opgaven rond wonen, klimaat, energie, circulaire economie, verkeer en vervoer en landbouw zijn zo groot en ingewikkeld dat meer sturing vanuit het Rijk gevraagd wordt. Bijvoorbeeld bij ontwikkellocaties voor woningbouw in stedelijk netwerk Nederland, door het sturen op clustering van logistieke functies en door functies beter af te stemmen op natuur en landschap. Zo kan het Rijk samen met andere partijen gebiedsgericht tot juiste keuzes en een integrale aanpak komen.

Behoud van omgevingskwaliteit staat in de NOVI centraal. Dat wil zeggen dat alle ontwikkelingen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid plaatsvinden. De NOVI maakt hierbij gebruik van drie afwegingsprincipes:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal
3. Afwentelen wordt voorkomen.

Daarbij zijn de belangrijkste inhoudelijke keuzes:

- Een klimaatbestendige inrichting van Nederland. Daarvoor is nodig dat functies meer in evenwicht met natuurlijke systemen (bodem en water) worden ingepast;
- De transitie van de energievoorziening. Bij de inpassing van duurzame energie is er oog voor omgevingskwaliteit;
- De transitie naar een circulaire economie met behoud van concurrentiekracht en een aantrekkelijk vestigingsklimaat;
- De ontwikkeling van het Stedelijk Netwerk Nederland. Hiermee wordt gestuurd op de verstedelijking in samenhang met bereikbaarheid en wordt het potentieel van heel Nederland benut. Woningbouw wordt versneld met oog voor omgevingskwaliteit;
- Concentratie van de stedelijke ontwikkeling/logistieke functies en daarmee behoud van openheid van het landschap;
- Op termijn herindeling van het landelijk gebied in goed evenwicht met natuur en landschap en werken aan de omslag naar de kringlooplandbouw.

Toekomstbestendig

Een belangrijk uitgangspunt is dat onze economie toekomstbestendig is. Duurzaamheid en groei gaan hand in hand. Dat betekent dat we afscheid hebben genomen van de vervuilende manieren van produceren en consumeren, waarbij we onze leefomgeving schade berokkenen. Daarom werkt Nederland samen met andere landen aan een duurzame en circulaire economie. Een economie met een sterk verdienpotentieel, met een bestendige groei. Zodat wij onze welvaart behouden en tegelijkertijd bijdragen aan een stabiel klimaat, met zo min mogelijk schadelijke uitstoot en

afhankelijkheid van eindige fossiele grondstoffen. Dit is in lijn met de Parijse klimaatdoelstelling om in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal te zijn. Ook de doelstelling om in 2050 een economie te hebben die 100 procent circulair is, is dan gehaald. Dit betekent dat we geen afval meer hebben en grondstoffen steeds opnieuw gebruiken, zonder de problemen te verplaatsen naar andere gebieden of af te wentelen op toekomstige generaties.

Klimaatneutraal

De ambitie is dat we gezamenlijk deze omslag naar 100 procent circulair in 2050 hebben gerealiseerd en dat we een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in onze leefomgeving hebben. Op een wijze waarbij de bewoners en gebruikers volledig zijn meegenomen in de aanpak en profiteren van de economische voordelen hiervan. We maken een robuust, betrouwbaar en veilig hoofdnetwerk van buisleidingen mogelijk om de transitie naar een circulaire economie en CO₂-arme energievoorziening te realiseren.

Voorkeursvolgorde voor zon-PV

Op dit moment worden in toenemende mate zonneparken in veldopstelling ontwikkeld, soms ten koste van de kwaliteit van het landelijk gebied. Om te stimuleren dat locaties zorgvuldig worden uitgekozen, heeft het Rijk in samenwerking met medeoverheden en andere belanghebbenden een voorkeursvolgorde uitgewerkt. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Het inpassen op daken en gevels draagt niet alleen bij aan het combineren van functies. Omdat hier al sprake is van bebouwing, zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

Deze voorkeursvolgorde houdt geen volgtijdelijkheid in. Na het verkennen van mogelijkheden voor het toepassen van zon-PV kan worden begonnen met het gelijktijdig benutten van gekozen mogelijkheden. Deze voorkeursvolgorde wordt meegenomen in de Regionale Energie Strategieën. Als onderdeel van het RES-proces zullen deze kwalitatief gewaardeerd worden in het Nationaal Programma RES. In deze waardering wordt gekeken hoe ruimtelijke belangen tegen elkaar zijn afgewogen. Daarbij zal voor zon-PV worden nagegaan of de voorkeursvolgorde uit de NOVI in deze afweging goed is betrokken. Daarnaast zal het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL) worden gewijzigd, waardoor gemeenten meer mogelijkheden krijgen voor het bevorderen van zon-PV op daken. Ook wordt de subsidieregeling SDE++ aangepast waardoor deze bijdraagt aan de voorkeursvolgorde.

Energie en landschap

De energietransitie wordt natuur- en landschapsinclusief vormgegeven. Dit vanuit de belangen van klimaat, maatschappelijk draagvlak, biodiversiteit, landschap en cultureel erfgoed. De voorkeur voor clustering van windenergie en de voorkeursvolgorde zon helpt het landelijk gebied en landschap te beschermen. Het is van belang dat bij het plaatsen van duurzame energie op land deze aansluit bij de kenmerken van het gebied. De uitwerking vindt plaats in de Regionale Energie Strategieën (RES'en). Samenwerking en afstemming tussen RES-gebieden is nodig om gebiedsoverstijgende afwenteling op het landschap te voorkomen. In het Groene Hart wordt bijvoorbeeld nauw samengewerkt met de zeven RES-trekkers, de drie provincies en het Nationaal Programma RES102 aan gemeenschappelijke inrichtingsprincipes met het oog op zuinig, meervoudig ruimtegebruik. Dit biedt wellicht inspiratie voor andere gebieden die landschappelijk van belang zijn.

Relatie met het plangebied

Relevant voor de ontwikkeling van het zonnenveld is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

In de NOVI wordt aangesloten bij de ambitie om in 2050 vrijwel geheel energieneutraal te zijn. Het onderhavige zonneveld levert daaraan een bijdrage. Het plan is voorzien van een zorgvuldige landschappelijke inpassing met aandacht voor biodiversiteit, landschap en cultureel erfgoed.

Ten aanzien van de nationale voorkeursvolgorde geldt dat de nationale voorkeursvolgorde vergelijkbaar is met de Edese zonneladder uit de 'Wind- en zonnewijzer'. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, is ook in de NOVI niet uitgesloten dat agrarische gronden in aanmerking komen voor een zonneveld. Bovendien voorziet het plan in dubbel ruimtegebruik, waardoor sprake is van 'slimme functiecombinaties' in het landelijk gebied. Daarnaast geldt dat er geen volgtijdelijkheid is. Hierdoor kan er gestart worden met dit initiatief zonder dat eerst alle daken vol moeten liggen met zonnepanelen. Verder geldt dat de nationale voorkeursvolgorde minder streng is dan de Edese zonneladder. In de nationale voorkeursvolgorde wordt namelijk slechts in zijn algemeenheid een voorkeur uitgesproken, terwijl de Edese zonneladder op perceelsniveau een strakke lijn hanteert.

Kortom, de ontwikkeling van het zonneveld volgt de lijn van de NOVI en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.1.2. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. Gemeenten moeten voortaan bij het vaststellen van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke plannen rekening houden met het Barro.

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is bepaald dat de rijksoverheid bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) regels kan stellen over onder andere de inhoud van bestemmingsplannen. Met het Barro heeft de rijksoverheid van deze bevoegdheid gebruik gemaakt. Het doel van het Barro is dat een aantal projecten die de rijksoverheid van rijksbelang vindt, dwingend worden geborgd in bestemmingsplannen of andere ruimtelijke plannen van lagere overheden. In het Barro zijn de projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en in de bijlagen met digitale kaartbestanden ingekaderd. Per project zijn vervolgens regels gegeven waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. Het gaat om de volgende projecten: Mainport Ontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en Waddengebied, Defensie en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met het plangebied

De realisatie van een zonneveld past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

3.1.3. Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt het volgende in:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een

motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonneveld op de voorliggende percelen is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. De Raad van State heeft namelijk recent een uitspraak gedaan waarin een zonnepark niet als stedelijke ontwikkeling wordt aangemerkt. In deze uitspraak is het volgende overwogen:

Uit overweging 6.2 van de uitspraak van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, blijkt dat de Afdeling diverse voorzieningen op het gebied van energieopwekking en -distributie niet als stedelijke ontwikkeling heeft aangemerkt. Genoemd worden: een hoogspanningsverbinding, een windturbinepark en een transformatorstation. Naar het oordeel van de Afdeling is er geen aanleiding voor een andere benadering met betrekking tot een zonnepark, dat naar zijn aard niet wezenlijk verschilt van een windturbinepark. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat een zonnepark, net als een windturbinepark, zich bij uitstek niet goed leent om binnen bestaand stedelijk gebied te worden gerealiseerd. De toepasselijkheid van de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro op een dergelijke voorziening zou daarentegen juist tot gevolg hebben dat het bevoegde bestuursorgaan telkens zou moeten motiveren waarom deze voorziening niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien. Dit vindt de Afdeling in het licht van het doel en de strekking van de ladder voor duurzame verstedelijking een onlogische consequentie.¹

Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie van de Provincie Gelderland en in de Routekaart Ede Energieneutraal van de gemeente Ede. Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonneveld draagt bij aan deze behoefte en profilering. De gemeente Ede heeft als opgave voor 2022 om netto 50 hectare aan zonnepanelen in het veld te realiseren.
2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om aan de ambities uit het overheidsbeleid te kunnen voldoen, zijn daartoe ook zonnevelden noodzakelijk. Dit is ook verwoord in het Coalitieprogramma van de gemeente Ede (50 hectare in de komende collegeperiode tot 2022). Voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een groot oppervlakte nodig dat effectief gebruikt kan worden. Een zonneveld met een dergelijke omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Ede. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.

Het plangebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het is financieel essentieel dat het zonneveld binnen een relatief korte afstand wordt aangesloten op het elektriciteitsnet, wat hier het geval is. Ook is het bijvoorbeeld van belang dat er weinig tot geen schaduw is, zoals in het voorliggende plangebied.

Het zonneveld is goed te bereiken en het zicht voor omwonenden op de zonnepanelen kan, door een goede landschappelijke inpassing, worden geminimaliseerd.

Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van maximaal 25 jaar en wordt planologisch mogelijk gemaakt met een omgevingsvergunning en afwijking van het bestemmingsplan. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen. Dit wordt geborgd met een vergunningvoorschrift.

¹ ABRvS 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:178.

3.1.4. Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met het plangebied

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt naar verwachting ca. 10,5 MW duurzame energie opgewekt, op een zonnenveld van circa 7,32 hectare. Hiermee levert de voorgenomen ontwikkeling een forse bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023 en aan de doelstelling van de gemeente waarbij wordt voorzien in 50 hectare in de komende collegeperiode.

3.1.5. Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnenvelden kan SDE+-subsidie worden aangevraagd.

Relatie met het plangebied

De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.1.6. Water

Startovereenkomst Waterbeleid 21^e eeuw

De kern van het advies van de commissie Waterbeheer 21^e eeuw is het water meer ruimte geven voordat het die ruimte neemt. Dit betekent dat in het landschap en de stad meer ruimte beschikbaar moet komen voor het opslaan van water. De strategie van het waterbeleid valt uiteen in drie sporen: Anticiperen in plaats van reageren, Meer ruimte naast techniek en Vasthouden, bergen en afvoeren.

De Watertoets is een direct gevolg uit de Startovereenkomst Waterbeleid 21^e eeuw. Het is het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. De waterparagraaf is verplicht en wordt verder uitgewerkt in paragraaf 4.5.

Nationaal Waterplan 2016-2021

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 (hierna NWP2) geeft het integrale kader voor het waterbeleid van het Rijk voor de komende zes jaar en geeft uitvoering aan de Europese richtlijnen voor waterkwaliteit, de mariene strategie en de overstromingsrisico's. De Stroomgebiedbeheerplannen, het Programma van maatregelen mariene strategie, de Beleidsnota Noordzee en de Overstromingsrisicobeheerplannen maken onderdeel uit van het NWP2.

Het NWP2 geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Met dit NWP2 zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van het watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit, een duurzaam beheer en goede milieutoestand van de Noordzee en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Hierbij wordt gestreefd naar een integrale benadering door economie (inclusief verdienvermogen), natuur, scheepvaart, landbouw, energie, wonen, recreatie en cultureel erfgoed zo veel mogelijk in samenhang met de wateropgaven te ontwikkelen. Het beleid en de maatregelen in dit Nationaal Waterplan dragen bij aan het vergroten van het waterbewustzijn in Nederland.

3.1.7. Ecologie/Natuur

De Nederlandse natuur wordt op verschillende wijzen beschermd: de soortenbescherming, de gebiedsbescherming (via de Wet natuurbescherming, hierna ook afgekort als Wnb) en het beleid voor de voormalige Ecologische hoofdstructuur (dit laatste is inmiddels overgegaan in een provinciaal natuurnetwerk, genaamd het Gelders Natuurnetwerk (GNN)).

Met ingang van 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming inwerking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet.

Natura 2000

De natuur binnen de Europese Unie is van grote biologische, esthetische en economische waarde. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden, die aangewezen zijn onder de Wet natuurbescherming, waaronder de Veluwe (gebiednr. 57) en (deels) het Binnenveld (gebiednr. 65) in de gemeente Ede. Voor deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen, die zijn vastgelegd in een aanwijzingsbesluit en verder worden uitgewerkt in een Natura 2000 Beheerplan. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht door plannen, projecten en handelingen binnen en buiten de beschermde gebieden.

De wet bevat de procedures die moeten worden gevoerd bij besluitvorming over deze plannen en projecten. Bij het nemen van dit projectafwijkingbesluit dient de plantoetsing volgens artikelen 2.7, lid 1 en 2.8 Wnb toegepast te worden: wanneer op voorhand kan worden uitgesloten dat het voornemen, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen en projecten significante gevolgen kan hebben voor het Natura 2000-gebied, kan het besluit genomen. Nader onderzoek (passende beoordeling) of een vergunning is dan niet nodig.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming deelt soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3. Beschermingsregime andere soorten. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel A opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De Wet natuurbescherming maakt invulling van de wet door provincies mogelijk, hiertoe kunnen provincies een eigen invulling geven aan de bescherming van soorten. Voor een aantal meer algemene soorten is een vrijstelling bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en/of bestendig beheer en onderhoud. Deze is voor Gelderland te vinden in bijlage 28 van de omgevingsverordening, onderdeel Wet natuurbescherming.

Daarnaast dient men wel voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, ongeacht beschermingsstatus, ontheffing of vrijstelling.

Stikstofdepositie

In een dichtbevolkt land als Nederland is het een uitdaging om een evenwicht te vinden tussen veerkrachtige natuur en gezonde economie. Het Rijk en provincies geven ruimte aan ondernemers, omdat ze belangrijk zijn voor onze economie. Tegelijkertijd moeten economische activiteiten passen binnen de draagkracht van de natuur, want economie en natuur hebben elkaar nodig.

Al jaren is er in Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit is schadelijk voor de natuur. Het belemmert ook vergunningverlening voor economische activiteiten. Projecten mogen niet tot een toename aan stikstofuitstoot leiden. In paragraaf 4.4 wordt nader ingegaan op dit aspect.

3.1.8. Erfgoedwet

De Erfgoedwet regelt de integrale bescherming van het waardevolle cultureel erfgoed. Sinds 1 juli 2016 zijn de verschillende wetten en regels voor behoud en beheer van cultureel erfgoed samengegaan in één wet. De wet regelt op rijksniveau wat verstaan wordt onder cultureel erfgoed en op welke wijze dit kan worden beschermd. De omgang met het onroerende erfgoed wordt straks geregeld in de nieuwe Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn de artikelen hierover te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

Het betreft:

- vergunningen tot wijziging, sloop of verwijdering van rijksmonumenten;
- verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie;
- bescherming van stads- en dorpsgezichten.

Belangrijke uitgangspunten uit de Monumentenwet 1988, zoals de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem en het inpassen van archeologisch erfgoed in de ruimtelijke ordening en de financiering van onderzoek ('de verstoorder betaalt'), blijven dus onverminderd van kracht.

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan en bij de bestemming van de in het plan begrepen gronden moet dan ook rekening worden gehouden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische resten.

3.1.9. Besluit ruimtelijke ordening en cultuurhistorie

Door wijziging per 1 januari 2012 van het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6) dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen.

3.2. Provinciaal beleid

3.2.1. Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is door Provinciale Staten vastgesteld op 19 december 2018. De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is op 1 maart 2019 in werking getreden.

In de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is beleid opgenomen betreffende de energietransitie. Het energievraagstuk is een wereldwijd vraagstuk. Het gaat aan niemand voorbij en raakt iedereen, ook in Gelderland. 'Oude' manieren van energie opwekken en gebruiken hebben teveel negatieve effecten en passen niet meer. Nieuwe manieren zijn nodig. Het provinciale streven is dat Gelderland in 2050

volledig klimaatneutraal is. Het begin van verandering is er, maar het tempo en de kracht waarmee moeten flink omhoog, wil Gelderland in de toekomst schoon en gezond blijven. Er is geen tijd te verliezen. In 2030 wil de provincie – als tussenstap – dan ook verder zijn dan landelijk is afgesproken. Forse ingrepen in de gebouwde omgeving zijn nodig om de overstap naar alternatieve, duurzame energiebronnen voor elkaar te krijgen. Om te beginnen, zet de provincie in op energiebesparing en het terugdringen van het energieverbruik door isolatie en efficiëntere toepassingen: in huizen en gebouwen, bij verkeer en vervoer, in de industrie, in de landbouw. Daarnaast zet de provincie in op duurzame opwekking. Wind, zon, biomassa, waterstof, geo- en aquathermie en waterkracht; ze zijn allemaal van belang en nodig. De provincie stimuleert de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën. En: de provincie pakt de kansen die dit biedt voor de werkgelegenheid door de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt op dit vlak te versterken.

Voor het opwekken, opslaan en transporteren van duurzame energie is ruimte nodig; veel ruimte. Windturbines, zonneparken, warmtecentrales, (mest)vergisters, waterkrachtcentrales moeten een plek krijgen in het Gelderse landschap, wil de provincie de ambitie halen. In de bodem zoekt de provincie naar mogelijkheden voor het benutten van aardwarmte (geothermie). Dit raakt de leefomgeving van alle Gelderlanders en kan botsen met sterke Gelderse kwaliteiten – zoals de natuur, het rivierenlandschap met haar uiterwaarden, het zicht op het mooie erfgoed. Tegelijkertijd ontbreekt het in de Gelderse steden vaak aan ruimte om duurzame alternatieven in te passen. De provincie ziet al veel, en steeds meer, energie-initiatieven van onderop komen: zonneakkers, windmolens. Deze initiatieven wil de provincie verder ontwikkelen. Maar er is meer nodig: een gezamenlijke regionale aanpak. Samen met partners moet de provincie bepalen waar de noodzakelijke extra meters gemaakt kunnen worden en waar initiatieven zich niet en waar wel kunnen ontwikkelen en onder welke voorwaarden, bijvoorbeeld langs wegen of op vrijgekomen landbouwgronden. Niet zomaar en overal, maar met oog voor de kwaliteiten die Gelderland uniek maken. Hier zet de provincie zich in en pakt door, als dat nodig is.

Provinciale ambitie:

- *In 2050 is Gelderland klimaatneutraal. Dit bereiken we door grootschalige besparing en opwekking uit verschillende duurzame bronnen van energie, zoals wind, zon, waterkracht, biomassa en bodemenergie. En we stimuleren innovatie en het uitrollen van bewezen technieken.*
- *Als tussendoel realiseren we in 2030 55% broeikasgasreductie in Gelderland.*

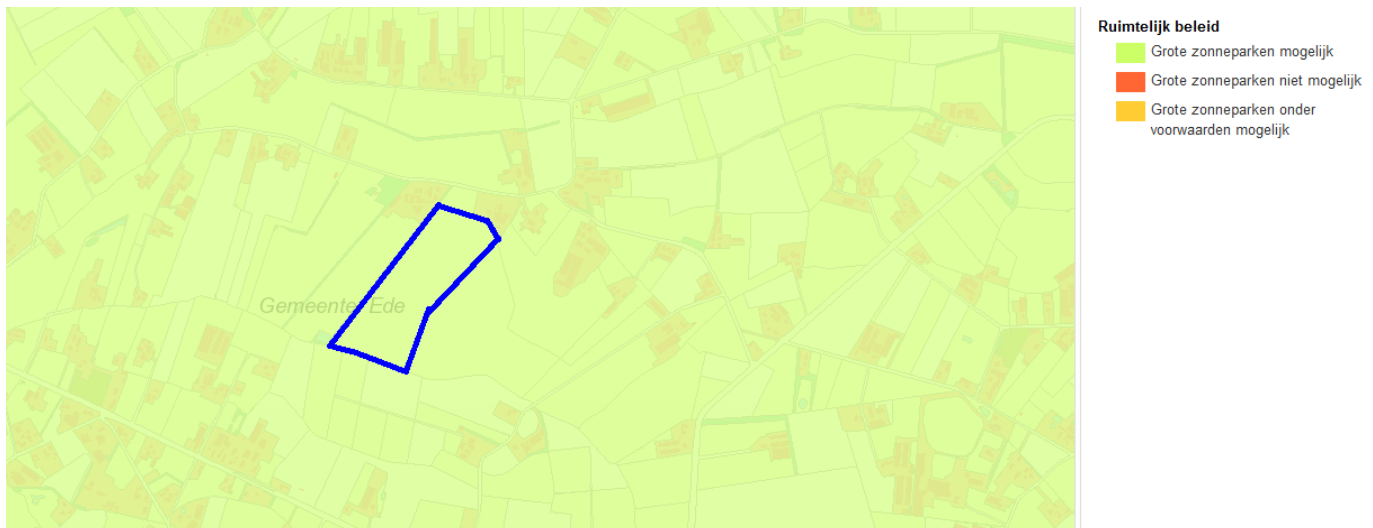
(on)Mogelijkheden grote zonnevelden

In de Omgevingsvisie heeft de provincie zones aangewezen waar:

- Grote zonnevelden mogelijk zijn,
- Grote zonnevelden niet mogelijk zijn,
- Grote zonnevelden onder voorwaarden mogelijk zijn.

Aan iedere categorie liggen verschillende argumenten ten grondslag. Zo zijn locaties gelegen in het Gelders Natuurnetwerk, weidevogelgebieden, rustgebieden voor winterganzen, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en glastuinbouwgebieden niet mogelijk. In andere gebieden, zoals Natura 2000, landbouwontwikkelingsgebieden, waterwingebieden, groene ontwikkelingszone, waardevol open gebied, dagrecreatiecentrum en nationaal landschap zijn grote zonnevelden onder voorwaarden mogelijk. In de overige gebieden, waar gebiedskwaliteiten geen obstakel vormen, is de ontwikkeling van grote zonnevelden mogelijk.

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van een grondgebonden zonneveld. Dit is volgens het provinciale beleid mogelijk. Het plangebied is aangewezen als een gebied waarin grote zonnevelden mogelijk zijn. Dit zijn gebieden waar de gebiedskwaliteiten geen obstakel vormen voor de ontwikkeling van grote zonnevelden. De gemeente heeft de uiteindelijke bevoegdheid om hier een groot zonneveld toe te staan.

Afbeelding: Uitsnede uit themakaart Ruimtelijk beleid (bron: Omgevingsvisie Gaaf Gelderland). Het plangebied bevindt zich binnen de blauwe omlijning.

De ervaring leert bij de realisatie van grote zonneparken dat voor draagvlak een goed ontwerp en betrokkenheid van omwonenden van groot belang is. Bij het ontwerp dient rekening gehouden te worden met de specifieke kenmerken van de plek en de omgeving. Zo kan aandacht worden besteed aan de hoogte van het park, zichtlijnen vanuit de omgeving, eventuele afscherming door beplanting en invloed van weerkaatsing van zonlicht. Door de relatief geringe hoogte van de zonnepanelen is landschappelijke inpassing vaak goed mogelijk. Bij de aanleg van grote zonneparken dient aandacht te worden besteed aan de ruimtelijke kwaliteit en het landschappelijk ontwerp. De betrokkenheid van omwonenden kan worden vergroot door het ruimtelijk ontwerp van het park te visualiseren en rekening te houden met hun wensen. Maar ook door financiële participatie van omwonenden mogelijk te maken en door te kijken of bij de aanleg ook andere wensen van omwonenden gerealiseerd kunnen worden, zoals het mogelijk maken van recreatief (mede) gebruik van het zonnepark. Het combineren van grote zonneparken met andere functies in een gebied heeft de voorkeur. Hierbij valt te denken aan een combinatie met luchthaven (zonnepanelen onder aanvliegroute vliegtuigen), defensie terreinen, stortplaatsen, wegen (eventueel op geluidsschermen), grondwaterbeschermingsgebieden en als drijvende panelen op plassen en waterbergingsgebieden. De beoordeling of grote zonneparken ruimtelijk passend zijn laat de provincie aan de betreffende gemeente.

Relatie met het plangebied

Het zonneveld aan de Blaakweg 18A in Harskamp wordt ontwikkeld voor de duur van maximaal 25 jaar. De huidige bestemming blijft behouden en de ontwikkeling van het zonneveld gaat samen met een landschappelijke en natuurlijke inrichting en extensief beheer door paarden. Hiermee voorziet de ontwikkeling in een combinatie van functies. Het inrichtingsplan is opgesteld in afstemming met omwonenden en andere belanghebbenden. Ook zijn er diverse mogelijkheden voor participatie. Het zonneveld draagt bij aan het provinciale doel om duurzame energie op te wekken. Geconcludeerd wordt dat het initiatief past binnen de algemene doelstellingen van de Omgevingsvisie Gelderland.

Landschap en natuur

Het plangebied voor het zonneveld ligt niet in aangewezen waardevolle landschappelijke gebieden en niet in beschermde natuurgebieden.

3.2.2. Omgevingsverordening

Met een omgevingsverordening stelt de provincie regels aan bestemmingsplannen van gemeenten. Provinciale Staten van Gelderland hebben op 24 september 2014 de Omgevingsverordening Gelderland vastgesteld. Op 31 maart 2021 zijn de meest recente wijzigingen in de Omgevingsverordening vastgesteld. Deze wijzigingen zijn op 16 april 2021 in werking getreden.

De provincie beschikt over een palet van instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De Omgevingsverordening is er een van. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen

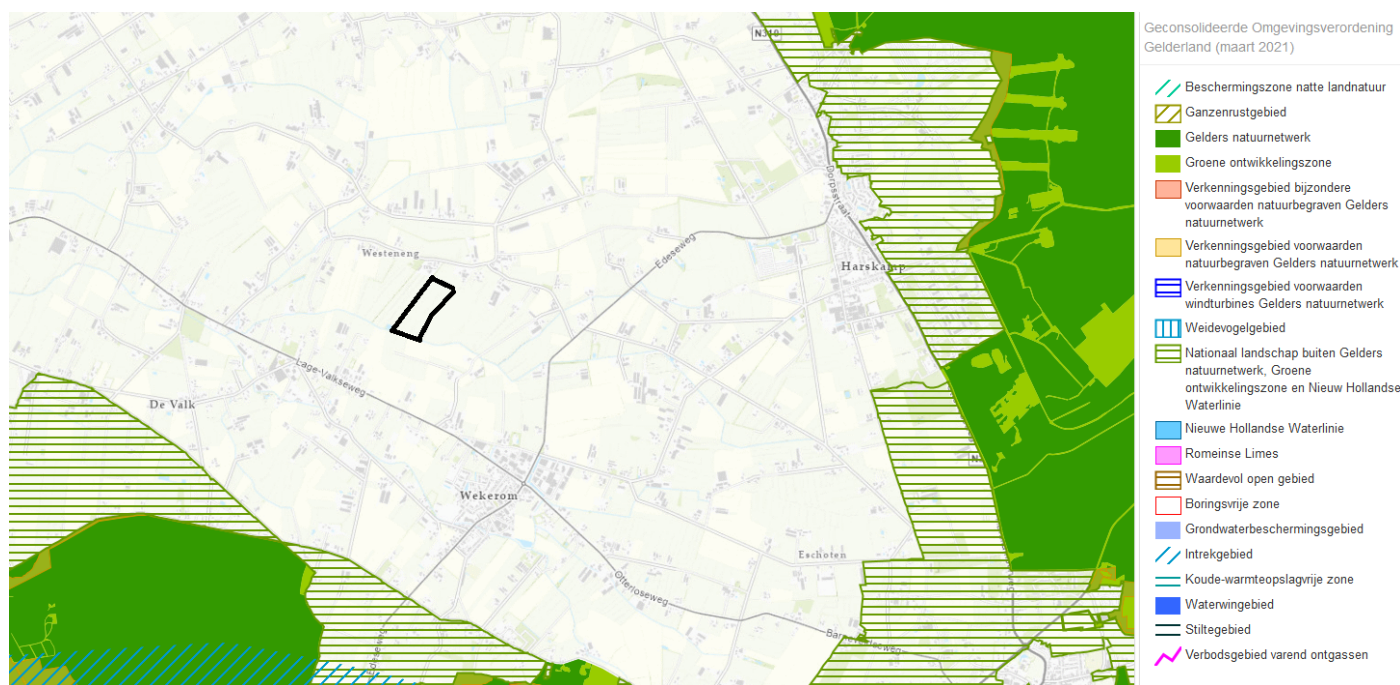
van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Relatie met het plangebied

In de Omgevingsverordening zijn geen specifieke regels opgenomen voor de realisatie van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, omdat de provincie de uitvoering en besluitvorming bij de gemeenten heeft neergelegd.

In de Omgevingsverordening zijn onderwerpen genoemd die aandacht vragen in de uitwerking en motivering van het onderliggende projectafwijakingsbesluit. In hoofdstuk 4 worden deze thema's beschreven in relatie tot het voorliggende projectafwijakingsbesluit. Het zonneveld ligt in een gebied met weinig provinciale aandachtspunten.

Afbeelding: Belangrijke aandachtspunten uit de Omgevingsverordening Gelderland). Het plangebied bevindt zich binnen de zwarte omlijning.

3.3. Regionaal

3.3.1. Strategische agenda 2020-2025

De Regio FoodValley bestaat (qua grondgebied) uit de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen. In 2011 was FoodValley nog een abstract begrip met een doel: het bestond uit een beeld van een agrofoodregio die de wens had uit te groeien tot een economisch krachtige, vitale, duurzame groene regio, waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is. Acht gemeenten, bedrijfsleven, onderwijs/onderzoek en provincies Gelderland en Utrecht hebben zich sindsdien samen sterk gemaakt voor dat doel. Er is een gezamenlijk toekomstbeeld geschetst voor 2025.

De Strategische Agenda is de leidraad voor die keuzes in de komende vier jaar. De opgaven en de doelen om in 2025 tot de top te behoren betreffen:

- het verbeteren van de kennisinteractie;
- het uitbouwen van zogeheten global pipelines;

- het vergroten van de innovatiekracht;
- het aanscherpen en verbeteren van branding & marketing;
- het versterken van een fysiek en sociaal duurzame leefomgeving.

Binnen duurzaamheid wordt onderscheid gemaakt in fysieke duurzaamheid (milieu, duurzame innovaties op het gebied van voeding en biomassa) en sociale duurzaamheid.

De realisatie van een zonneveld past binnen de Strategische agenda. Het draagt namelijk bij aan het bevorderen van een duurzaam leefklimaat.

3.3.2. Regionale Energiestrategie FoodValley

We zijn in Nederland begonnen met het grootschalig opwekken van duurzame energie. Ons land wordt schoner en stiller en we worden onafhankelijk van olie en gaswinning. Zo zorgen we voor een betere toekomst voor ons en onze kinderen.

In Nederland hebben we afspraken gemaakt in het Klimaatakkoord. We gaan met elkaar de CO₂-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Iedereen in Nederland krijgt vroeg of laat te maken met de maatregelen uit het Klimaatakkoord. Regio Foodvalley wil in 2050 energieneutraal zijn: evenveel energie opwekken als gebruiken. Energie opwekken houdt niet op de grens van onze gemeente. Daarom werken we in Regio Foodvalley, net als in 29 andere energieregio's in Nederland, aan een Regionale Energiestrategie: de RES Foodvalley.

In de RES FoodValley (Regionale Energiestrategie) onderzoeken we in Regio Foodvalley met veel partijen de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie op land. Waar is ruimte? En hoeveel? Voor windmolens en voor bijvoorbeeld collectieve zonnepanelen? Is daar aansluiting op het energienetwerk? Welke warmtebronnen zijn te gebruiken zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen? En: is er voldoende draagvlak voor en is het financieel haalbaar? Al deze afwegingen samen vormen de RES. De RES is een manier om samen te werken aan de energietransitie. De RES is ook een document waarin elke energieregio zijn eigen keuzes maakt en beschrijft. In de RES staan concrete plekken, projecten en een planning voor de uitvoering.

Alle gemeenten hebben in 2019 een startnotitie vastgesteld. Daarin staat beschreven hoe we met z'n allen aan de RES werken. Tot en met oktober 2020 is de concept-Regionale Energiestrategie (RES) behandeld in de gemeenteraden. De concept-RES uit oktober 2020 is verder uitgewerkt tot een volgend document: de Regionale Energiestrategie 1.0. van Regio Foodvalley. Deze is tussen 21 april 2021 en 5 juli 2021 vastgesteld in de acht gemeenteraden, de twee Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de waterschap.

Relatie met plangebied

Voor de gemeente Ede is expliciet genoemd dat drie plannen voor grote zonnenvelden worden uitgewerkt binnen de selectieprocedure van de 'Wind- en zonnewijzer'. Het zonneveld aan de Blaakweg 18A in Harskamp is één van deze drie plannen. Daarom past het zonneveld binnen de RES.

3.3.3. Gebiedsvisie Regio FoodValley

De Gebiedsvisie Regio FoodValley beschrijft de gezamenlijke ambities en opgaven en levert handreikingen op voor de regio, samenwerkingsverbanden van enkele gemeenten en individuele gemeenten om te komen tot de missie en ambitie.

In verdiepende sessies met bestuurders, burgers en ondernemers die begin 2013 hebben plaatsgevonden, zijn per thema diverse doelen en wensen geformuleerd als perspectief voor de langere termijn. Het gaat dan om de volgende thema's:

- faciliteren van bedrijven;
- relatie onderwijs en arbeidsmarkt;
- mobiliteit en bereikbaarheid;
- afstemmen regionale woningmarkt;
- vernieuwen landbouw;
- leefomgeving;
- duurzaamheid;
- recreatie.

De bovengenoemde thema's hebben te maken met de hoofddoelen uit de Strategische Agenda Regio FoodValley, die de betrokken partijen willen bereiken door het uitzetten van hoofdrichtingen.

Geconcludeerd wordt dat duurzaamheid belangrijk is voor de profilering van de FoodValley regio. Speerpunten die passen bij een herkenbaar profiel voor FoodValley zijn bijvoorbeeld de relatie tussen food-en-energie en food-en-afval; het sluiten van kringlopen en een biobased economy. Inzet van aanwezige kennis en het bedrijfsleven kan nieuwe innovaties opleveren. Hoewel duurzame energie heel goed past bij de kernwaarden van de regio moet voorzichtig worden omgegaan met het fijnmazige en kwetsbare landschap in de FoodValley. Men wil daarom heel gericht investeren in duurzame energie. Daarbij wordt gelet op de inpasbaarheid van initiatieven in het landschap.

Het voorliggende plan betreft een dergelijke investering in duurzame energie. Een zonneveld is op deze plek goed landschappelijk inpasbaar. Bovendien is sprake van dubbel ruimtegebruik. Dit past goed in de regionale doestellingen.

3.3.4. Citydeal regio Gelrestad (april 2017)

Met deze City Deal beogen Regionale maatschappelijke partners om Gelrestad (de stedelijke regio's Arnhem, Nijmegen, Ede en Apeldoorn) en de provincie Gelderland, een innovatieve koploper van Nederland te laten zijn op de sectoren Energy, Food en Health. Het Rijk juicht deze ambitie toe en ondersteunt dit via onder andere de inzet en acties zoals verwoord in deze deal. Daarbij zetten Partijen zich in om via projectmatige samenwerking rond de thema's mondiale energietransitie, duurzaamheid, gezondheid en voedsel cross-overs te realiseren tussen de sectoren Food, Health en Energy. Daarmee draagt de City Deal tegelijkertijd bij aan de realisatie van het Gelders Energieakkoord. Daarnaast werken partijen samen om de stedelijke regio's binnen Gelrestad verder te profileren als bron voor innovatie en economisch potentieel voor de BV Nederland.

3.4. Gemeentelijk beleid

3.4.1. Structuurvisie Ede Buitengebied

Op 29 september 2011 heeft de raad van de gemeente Ede de 'Structuurvisie Buitengebied Ede' 'Ruimte voor Kwaliteit' vastgesteld. In de Structuurvisie Buitengebied Ede zet de gemeente Ede de koers uit voor het buitengebied tot 2030.

Het uitgestrekte buitengebied van Ede kent grote tegenpolen. Aan de ene kant de Veluwe: een natuurgebied van (inter)nationale allure. Aan de andere kant het intensief gebruikte agrarische landschap van de Vallei. In het midden Ede–stad; een knooppunt van bedrijvigheid en grootschalige infrastructuur. De stad en het landschap zijn in beweging. De dynamiek lijkt soms te botsen met de wens tot behoud en verbetering van het leefmilieu van mens, dier en plant. Met de Structuurvisie Buitengebied wil de gemeente Ede ruimte geven aan de dynamiek van het buitengebied. De gemeente Ede wil daarbij sturen op ruimtelijke kwaliteit. De visie biedt een langetermijnvisie voor het buitengebied van Ede, met richtinggevende beleidsuitspraken voor de op te stellen bestemmingsplannen en ander ruimtelijk beleid. Daarnaast zet het plan concrete uitvoeringslijnen uit voor de korte en middellange termijn.

Nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan nieuwe kwaliteit van het buitengebied van Ede; zowel op ruimtelijk/fysiek, economisch als op sociaal/maatschappelijk niveau. De visie op het buitengebied van Ede is gericht op de volgende vier beleidsdoelen:

- Een integrale ontwikkelingsgerichte aanpak. De ontwikkeling dient zich te richten op sterke economische dragers en een aantrekkelijke en duurzame inrichting.
- Een sterke samenhang tussen stad en land. Het buitengebied en de stedelijke samenleving vormen één geheel.
- Een sterk groen-blauw casco, dat de natuurkernen met elkaar verbindt. Het sterke groen-blauwe casco is noodzakelijk, als antwoord op de voortschrijdende uitbouw van de stedelijke gebieden van Ede en Veenendaal en de voortschrijdende dynamiek van het buitengebied.
- Een sterke eigenheid van Ede. Alle nieuwe ontwikkelingen – zowel in grootschalige ontwikkelingen als in kleinere particuliere initiatieven – dienen voort te bouwen op de huidige kenmerkende kwaliteiten van het Edese buitengebied.

De planlocatie is gelegen in het landbouwontwikkelingsgebied. Voor zowel intensieve als grondgebonden bedrijven zijn er in de landbouwontwikkelingsgebieden goede mogelijkheden voor schaalvergroting, innovatie en specialisatie voor de wereldmarkt.

De 'Structuurvisie Ede Buitengebied' bevat geen beleid voor het opwekken van duurzame energie als windenergie en zonne-energie. De realisatie van een zonneveld in het landbouwontwikkelingsgebied past binnen de gemeentelijke beleidsdoelen. Door de tijdelijkheid van de vergunning (maximaal 25 jaar), het extensieve agrarische beheer, de landschappelijke inpassing en de ecologische beheersmaatregelen wordt geen afbreuk gedaan aan de visie, doelstellingen en waarden van de 'Structuurvisie Buitengebied Ede'.

3.4.2. Routekaart Ede Energieneutraal

Op 8 maart 2018 heeft de raad van de gemeente Ede de Routekaart Ede energieneutraal vastgesteld. De gemeente Ede wil uiterlijk in 2050 energieneutraal zijn. Dit betekent dat alle energie die in 2050 in de gemeente gebruikt wordt (inclusief de energie voor verkeer en vervoer, excl. de energie voor consumptie, zoals vliegverkeer en vleesconsumptie), met hernieuwbare energiebronnen wordt opgewekt waarbij de voorkeur wordt gegeven aan opwekking binnen de eigen gemeentegrenzen.

Om zover mogelijk te komen, moet in de periode tot 2020 worden ingezet op:

- Vergaande energiebesparing (elektriciteit) bij huishoudens en bedrijven, waarbij nu al rekening gehouden moet worden met de toenemende elektriciteitsvraag ten gevolge van het uitfasen van aardgas (trend naar all-electric);
- De aanleg en grootschalige uitrol van zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven;
- Het in beeld brengen en benutten van de ruimtelijke mogelijkheden voor grootschalige opwekking (zonnevelden, windturbines), het reserveren van ruimte voor deze voorzieningen en het stimuleren/faciliteren van de aanleg ervan. De realisatie van de grootschalige opwekking zal een grote ruimtelijke impact hebben, met name in het Edese buitengebied. Voor wat betreft zonnevelden kunnen de effecten deels worden beperkt door een zorgvuldige landschappelijke inpassing.

In het stappenplan behorende bij de Routekaart is zonne-energie in veldopstelling genoemd als een van de maatregelen om het einddoel (Ede energieneutraal in 2050) te kunnen halen. Zonne-energie in veldopstelling wordt steeds interessanter; het is op weg naar een volwaardig businessmodel. Voor 2022 dient circa 50 hectare zonnepanelen in veldopstelling gerealiseerd te worden. Op de middellange termijn neemt zonne-energie in veldopstelling toe met 77 hectare. Voor de lange termijn (2030-2050) bereikt zonne-energie in veldopstelling zijn maximale potentie door toename met bijna 200 hectare, tot in totaal 300 hectare.

Op de middellange termijn (2020 -2030) geldt voor hernieuwbare elektriciteit: waar het maar kan. In deze periode vindt de uitrol van grootschalige hernieuwbare opwekking van elektriciteit (windturbines en zonnevelden) inclusief slimme netten (smart grids) plaats, waarbij een link wordt gelegd met mobiliteit en mogelijke opslag van hernieuwbare energie (bv. wijk- en buurtaccu's).

3.4.3. Coalitieakkoord 2018-2022, gemeente Ede

In het bestuursakkoord 2018-2022 'Ruimte voor Ede' staan de belangrijkste uitgangspunten voor de toekomst van Ede. Het betreft een bestuursakkoord van de fracties van ChristenUnie, CDA, GemeenteBelangen, VVD en GroenLinks. In het bestuursakkoord zijn ook afspraken gemaakt over duurzaamheid en Ede energieneutraal 2050.

Om energieneutraal te worden wordt ingezet op veel maatregelen tegelijkertijd. De eerste winst zit in energiebesparing. Naast besparing wordt fors ingezet op duurzame opwekking van energie. Hierbij wordt het raadsbesluit van maart 2018 (routekaart Ede energieneutraal) uitgevoerd om de plaatsing van twee windmolens voor te bereiden, twee windmolens te realiseren, vijftig hectares zonnevelden en een verdrievoudiging van het aantal zonnepanelen op daken te realiseren in de raadsperiode 2018-2022. De fracties willen in de tweede helft van 2018 een uitnodigingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (wind en zon) opstellen. Dit kader geeft voorwaarden voor inpassing en afweging voor het gebruik van gronden zoals landbouwgrond en hoe de locaties van windmolens worden bepaald. In gebieden zoals bij bedrijventerrein BTA12 en langs de A30 wordt gezocht naar locaties voor meer windmolens. Het is een harde eis dat de lokale gemeenschap maximaal profiteert

van grootschalige duurzame energieopwekking. Bewonersinitiatieven en initiatieven van Edese (agrarische) bedrijven hebben dan ook de voorkeur.

Het voorliggende plan voor de realisatie van een zonneveld, die goed landschappelijk is in te passen, past binnen de doelstellingen van de routekaart en het coalitieakkoord.

3.4.4. Wind- en zonnewijzer gemeente Ede

Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad de meest recente versie van de 'Wind- en zonnewijzer' vastgesteld. De 'Wind- en zonnewijzer' dient als 'houvast' bij initiatieven voor duurzame energieopwekking van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers in en buiten Ede. De 'Wind- en zonnewijzer' is geldig tot medio 2022. In de 'Wind- en zonnewijzer' wordt het beleidskader geschetst, de rol van participatie en regels voor het inpassen van de initiatieven. De 'Wind- en zonnewijzer' is gebaseerd op de Routekaart die Ede moet helpen om energieneutraal te worden in 2050. Hoeveel energie er in de gemeente Ede verbruikt zal worden is nu nog niet exact te bepalen. Het energiegebruik is daarom geschat op basis van de huidige kennis. De gemeente Ede heeft voor 2022 de volgende opgave gesteld op het gebied van zon: 50 hectare zonnepanelen in het veld en 132.000 zonnepanelen op daken. Voor 2050 is de ambitie om 318 hectare zonnepanelen en 911.000 zonnepanelen op daken te realiseren.

De gemeente Ede heeft een groot buitengebied met daarin verschillende kleinschalige landschapstypen. Door de ligging tussen de Veluwe en de Vallei heeft het gebied een rijke ontwikkelingsgeschiedenis die tot op heden terugkomt in het landschap. Voor inpassing van initiatieven gelden hier de 'omgangsvormen' voor het landelijk gebied, zoals onder meer toegepast in de 'Menukaart Regio Food Valley'. Bij de beoordeling van initiatieven wordt gekeken naar een zorgvuldige landschappelijke inpassing, het voorkomen van onaanvaardbare negatieve neveneffecten, het voldoen aan wettelijke normen en de eventuele maatschappelijke tegenprestatie in de vorm van een financiële bijdrage. Voor het proces bij grote windturbines, middelgrote zonnevelden en grote zonnevelden geldt de aanpak van de omgevingsdialoog.

Kansenkaart zon

Bij de afweging van initiatieven voor duurzame opwekking van wind- en zonenergie gebruikt de gemeente Ede een aantal locatiecriteria. Deze criteria zijn gebaseerd op het provinciaal beleid (vastgelegd in de Omgevingsvisie Gelderland), aangevuld met gemeentelijk beleid, zie vorige paragrafen. Zo worden in de eerste stap van de routekaart gebieden met hoge landschappelijke, cultuurhistorische of ecologische waarden in principe uitgesloten voor de ontwikkeling van middelgrote en grote zonneparken en windturbines. De kansenkaart is een ruimtelijke onderlegger voor de mogelijkheden voor het opwekken van wind- en zonne-energie.

Bij de ontwikkeling van een zonneveld kiest de gemeente voor kwaliteit: het beschermen van de bestaande kwaliteiten en het benutten van de mogelijkheden van de plek. Hierbij horen indicatieve zones waar zonnepanelen mogelijk of niet mogelijk zijn. De uitwerking van zonne-energie is vervolgens maatwerk, waarbij rekening gehouden dient te worden met de kernkwaliteiten van het gebied waardoor in de overgangsgebieden ontwikkelingen mogelijk zijn.

Afbeelding: Kansenkaart zon met plangebied globaal in het paars weergegeven (bron: Landschappelijk inpassingsplan Eelerwoude)

Het zonneveld aan de Blaakweg in Harskamp is een groot zonneveld volgens de definitie uit de 'Wind- en zonnewijzer'. Het zonneveld heeft namelijk een netto-oppervlakte die groter is dan 2 hectare. Het zonneveld ligt in een zone waar voor grote zonnevelden een 'ja, mits'-principe geldt (wit gebied). 'Ja, mits' betekent dat deze locaties als wenselijk worden gezien voor zonnevelden, maar er moet op detailniveau naar elk initiatief gekeken worden of deze op het door de initiatiefnemer aangegeven perceel goed in te passen is. Hierbij zijn ontwerpprincipes gesteld.

Het zonneveld is in het onderhavige geval goed in te passen en voldoet aan de ontwerpprincipes. Hiervoor wordt verwezen naar de bijlage 'Landschappelijk inpassingsplan' en de paragrafen 2.4 en 4.9.

Edese zonneladder

Bij de afweging van kleine, middelgrote en grote initiatieven hanteert de gemeente Ede een zonneladder. Deze zonneladder loopt vooruit op de nationale zonneladder, die nog moet worden opgesteld. De zonneladder helpt bij de beoordeling van de geschiktheid van de initiatieven voor duurzame energie op perceelniveau. De ladder heeft de volgende treden:

1. Eerst op daken
Zonnepanelen op daken hebben onze eerste voorkeur. Omdat het totale (geschikte) dakoppervlak in bestaand bebouwd gebied onvoldoende is, is er ook rekening gehouden met zonnevelden op de grond.
2. Dubbel ruimtegebruik
Het kan hierbij gaan om een combinatie van zonnepanelen met parkeerterreinen, vliegvelden, agrarische activiteiten of gebruik van restlocaties. Dat is bijvoorbeeld ruimte langs de weg, zoals op- en afritten bij snelwegen, geluidswallen, (voormalige) vuilstorten en waterberging.
3. Veldopstellingen binnen een tijdelijke bestemming
Denk daarbij aan gronden die op langere termijn bestemd zijn voor een bouwbestemming (wonen, bedrijventerrein).
4. Veldopstelling op andere gronden
Denk aan stads- en dorpsranden en landbouwgronden, ook hier liefst met dubbel ruimtegebruik.

Bij de beoordeling van een initiatief moet onderbouwd worden in hoeverre op de locatie alle mogelijkheden van de eerste drie treden zijn benut voordat wordt overgestapt naar de vierde trede.

Op het kadastrale perceel van het zonneveld (dat in de toekomst kadastraal gesplitst wordt), staat één schuur. Omdat dit perceel gesplitst wordt en de schuur bij de bebouwing van de manege hoort is breder gekeken dan de kadastergrenzen. De daken van de bijgebouwen van het naastgelegen erf / manege zijn ook meegenomen in dit project. De eigenaar is namelijk wel familie, maar niet dezelfde eigenaar als die van het plangebied. Als onderdeel van de afspraak tussen Solarcentury en de grondeigenaar van het plangebied waar het zonnepark op komt worden zonnepanelen geplaatst op de beschikbare daken, hieronder valt in elk geval ook de schuur behorende bij perceel Otterlo F 1348. Kortom, op de locatie worden de daken benut voor zonnepanelen (trede 1). De zonnepanelen op het dak kunnen vergunningvrij worden geplaatst, waardoor er alleen een omgevingsvergunning nodig is voor de zonnepanelen in het veld.

Door de grond rond en op de zonneweide extensiever te gebruiken ontstaat zowel een meerwaarde voor de biodiversiteit, als goed voer voor de paarden. Er zal namelijk sprake zijn van dubbel grondgebruik door het oogsten van gras onder en tussen de panelen als voer voor de paarden van de manege/stalling. Hoewel sprake is van dubbel ruimtegebruik, gaat het bij dit initiatief niet om de voorbeelden uit trede 2. Verder is de locatie niet gelegen op gronden die op langere termijn zijn bestemd voor een bouwbestemming (trede 3). Gezien de ligging en het huidige agrarisch gebruik valt de planlocatie onder trede 4. Hierbij is sprake van dubbel ruimtegebruik in de vorm van extensief agrarisch beheer door paarden.

Participatie

De initiatiefnemer geeft omwonenden de mogelijkheid om te participeren en te profiteren. Hierbij heeft de initiatiefnemer omwonenden en andere belanghebbenden zorgvuldig geïnformeerd over het plan. Een samenvatting van het participatieplan is weergegeven in de bijlagen 'Participatie- en communicatieverslag'. Dit document is als bijlage bij de toelichting gevoegd.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat het project voldoet aan de 'Wind- en zonnewijzer'.

3.5. Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijke beleid.

4. Onderzoek en randvoorwaarden

4.1. Inleiding

Bij de voorbereiding van een projectafwijkingbesluit moeten relevante aspecten in beeld worden gebracht. Het vaststellen van een projectafwijkingbesluit kan gevolgen hebben voor de belangen van natuur en milieu, voor cultuurhistorische, landschappelijke en archeologische waarden, de waterhuishouding en andere waarden. In onderstaande paragrafen wordt op de verschillende thema's ingegaan.

4.2. Milieueffectrapport (MER)

Beleid/regelgeving

Bij de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van een projectafwijkingbesluit dient op grond van verschillende kaders nagegaan te worden of voor de activiteiten die met het projectafwijkingbesluit worden mogelijk gemaakt, een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld of niet.

Het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) regelt wanneer een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen (onderdeel C) en wanneer er een m.e.r.-beoordeling aan de orde is (onderdeel D). In een m.e.r.-beoordeling (onderdeel D) kijkt het bevoegd gezag of een project mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Als dat zo is, moet een m.e.r.-procedure worden doorlopen.

In de situatie dat er niet wordt voldaan aan de voorwaarden in kolom 2 van onderdeel D kan het toch voorkomen dat er een MER gemaakt moet worden. In bepaalde gevallen kan een activiteit met een kleinere omvang wel degelijk belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. In die situatie zal toch gekeken moeten worden of er eventueel een MER noodzakelijk is aan de hand van de criteria van Bijlage II van de Europese richtlijn 2001/42/EG.

Uit deze vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn twee uitkomsten mogelijk:

- Belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten. In dat geval zijn er geen extra procedurele verplichtingen. In de toelichting wordt gemotiveerd dat er geen m.e.r. of m.e.r.-beoordeling nodig is;
- Belangrijke nadelige milieugevolgen zijn **niet** uitgesloten. In deze situatie moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor een m.e.r. Doorgaans zal voor de laatste optie worden gekozen.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Situatie plangebied

Het project maakt een zonneveld met een netto-oppervlakte van ca. 7,32 hectare mogelijk. Uit een uitspraak van de Raad van State blijkt dat een zonneveld niet is aan te merken als stedelijk ontwikkelingsproject (categorie D11.2) of als een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water (categorie D 22.1). Daarnaast is een zonneveld niet aan te merken als landinrichtingsproject (categorie D.9). Niet elke ontwikkeling in het buitengebied betreft een landinrichtingsproject. Een tijdelijke functiewijziging van 4,3 hectare heeft onvoldoende substantieel karakter om aangemerkt te kunnen worden als een landinrichtingsproject als bedoeld in het Besluit mer.² Naar analogie kan worden beargumenteerd dat een tijdelijk zonneveld met een netto-oppervlakte van ca. 7,32 hectare (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) en een bruto-oppervlakte van ca. 9,8 hectare (netto-oppervlakte + landschappelijke inpassing) niet is aan te merken als landinrichtingsproject als bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied. De ontwikkeling van een zonneveld valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject. Dit laatste was bijv. het geval bij een zonneveld van 117 hectare.³

² ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770.

³ Rb. Noord-Nederland 21 maart 2017, ECLI:NL:RBNNE:2017:1061.

Gelet op de kenmerken van het project, en de kenmerken van de potentiële effecten zullen geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Eén en ander blijkt tevens uit dit hoofdstuk waarbij uitgebreid is ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten.

Conclusie

Kortom, er is geen m.e.r.-procedure, m.e.r.-beoordelingsprocedure of vormvrije m.e.r.-beoordeling vereist bij dit project.

4.3. Milieuzonering

Beleid/regelgeving

De VNG-publicatie *Bedrijven en milieuzonering* (editie 2009) is een algemeen geaccepteerd hulpmiddel in de ruimtelijke ordening. In de publicatie wordt voor een aantal milieuaspecten per milieucategorie een indicatieve afstand aangegeven die aangehouden wordt voor beoordeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze afstanden zijn van belang wanneer in de directe nabijheid van bedrijvigheid geluidsgevoelige bestemmingen zoals woningen worden gerealiseerd en vice versa. Door middel van nader onderzoek kan eventueel gemotiveerd afgeweken worden van de richtafstand uit de VNG-publicatie.

Situatie plangebied

De initiatiefnemer (Solarcentury) wil op het perceel aan de Blaakweg in Harskamp een zonneveld realiseren met een netto-oppervlakte (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) van ca. 7,32 hectare. De oppervlakte van de landschappelijke inpassing bedraagt ca. 2,48 hectare, waardoor de bruto-oppervlakte (netto-oppervlakte + landschappelijke inpassing) ca. 9,8 hectare bedraagt. Dit oppervlak biedt de mogelijkheid om circa 10,5 MW aan vermogen te plaatsen. Dit resulteert in een jaarlijkse opbrengst die gelijk staat aan het elektriciteitsverbruik van ca. 2.900 huishoudens. Verder worden er vier transformatorstations en één inkoopstation gerealiseerd.

De transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 2,5 MVA. Er is bij Liander een 10 MVA-aansluiting aangevraagd. Het inkoopstation zelf is geen stroomtransformerende installatie. In de VNG-uitgave *'Bedrijven en milieuzonering'* valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen en voor gevaar 10 meter. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden tot geluidsgevoelige functies. De vier transformatorstations en het inkoopstation worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande omliggende woningen gesitueerd. Daarnaast is het niet mogelijk om deze bestaande omliggende woningen volgens het bestemmingsplan of vergunningvrij op minder dan 30 meter van het zonneveld te bouwen. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Binnen het plangebied wordt geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Conclusie

Het aspect milieuzonering is geen belemmering voor dit plan.

4.4. Ecologie/natuur

Beleid/regelgeving

Voor ruimtelijke ingrepen of bestemmingsplanwijzigingen is de natuurwetgeving relevant. Binnen de natuurwetgeving wordt onderscheid gemaakt in bescherming van soorten en gebieden. Onlangs zijn drie wettelijke regimes samengevoegd tot één nieuwe Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming is per 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Vergelijkbaar met het oude wettelijke regime maakt de nieuwe Wet natuurbescherming onderscheid in gebieds- en soortenbescherming. De gebiedsbescherming was voorheen met name gereguleerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de soortenbescherming vond zijn grondslag in de oude Flora- en faunawet. Daarnaast is er het provinciale beschermingskader van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelzone (GO) dat een samenhangend netwerk van natuurgebieden nastreeft.

Soortenbescherming

Vergelijkbaar met de oude Flora- en faunawet (april 2002) richt de Wet natuurbescherming zich op de instandhouding van populaties van soorten die bescherming behoeven.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming in de nieuwe Wet natuurbescherming is mede gebaseerd op bepalingen vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verwerkt. Bij toetsing aan de Wet natuurbescherming gaat het om soorten en habitats waarvoor, krachtens de Habitat- en Vogelrichtlijn, Natura 2000-gebieden zijn aangewezen en instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Het is van belang na te gaan of er een Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de planlocatie ligt, waardoor er mogelijk sprake is van (significant) negatieve effecten. Indien dit het geval is, dienen de mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingsdoelen bepaald te worden. Dit kan leiden tot een vergunningplicht op grond van de Wet natuurbescherming, middels een verstorings- en verslechteringsstoets bij negatieve effecten en een passende beoordeling wanneer er significant negatieve effecten verwacht worden.

Gelders Natuur Netwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

De provincie Gelderland heeft in de Omgevingsvisie en -verordening gebieden aangewezen ter bescherming en versterking van de ecologische structuren.

In het Gelders Natuurnetwerk geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor – overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het Gelders Natuurnetwerk in stand blijft.

Een groot deel van de Gelderse natuurgebieden is internationaal beschermd: de Natura 2000-gebieden. Juist in deze gebieden moet de biodiversiteit worden behouden of verbeterd. De provincie geeft in het natuurbeleid prioriteit aan het behalen van de Natura 2000-doelen in de Natura 2000-gebieden.

De Gelderse Groene Ontwikkelingszone is een gebied waar partners en partijen juist worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Daarbij maakt de provincie onderscheid tussen de mate waarin partijen worden gevraagd om een –extra- bijdrage te leveren aan dit gebied. De provincie wil met haar beleid voor deze zone zo duidelijk mogelijke spelregels hanteren die recht doen aan de doelen in dit gebied.

Situatie plangebied

Gebiedsbescherming

GNN en GO

Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het GNN of de GO. Het plangebied ligt op ongeveer 1,7 kilometer van begrensd GNN-gebied, zijnde gebied 112 Wekeromsche Zand dat aan de zuidkant, aan de rand van de Veluwe ligt. Ten noordoosten ligt het gebied 110 Kootwijk en 120 Harskampsche Zand op ongeveer 3 kilometer afstand. Met de voorgenomen ontwikkeling (zonneveld) en bijbehorende werkzaamheden kunnen negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN of de GO worden uitgesloten. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN significant aantasten. Daarnaast wordt het bestemmingsplan niet gewijzigd; de percelen blijven de agrarische bestemming houden. Een toetsing aan het GNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Natura 2000

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Veluwe op circa 1,7 kilometer. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en

ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of tot de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Veluwe, de invulling van de tussenliggende gebieden met infrastructuur en agrarisch gebied en de voorgenomen activiteit tot zonnenveld is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten:

Middels een AERIUS-berekening is de uitstoot en depositie van stikstof en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden in kaart gebracht. In principe is een berekening van de uitstoot van werkzaamheden altijd noodzakelijk. Gezien de aard van dit project is een berekening van de aanlegfase noodzakelijk geacht, waarbij de inrichting en ontmanteling na circa 25 jaar worden meegenomen.

Gemakshalve wordt hierbij verwezen naar de bijlagen 'Toetsing Wet natuurbescherming' en 'Stikstofberekening'. Uit de berekening blijkt dat er geen bijdrage aan de stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/j op Natura 2000-gebied is berekend. De stikstofdepositie als gevolg van de aanleg en het gebruik van het zonnenveld is zodanig beperkt dat voor het project geen vergunning Wet natuurbescherming nodig is.

Soortenbescherming

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor strikt beschermde soorten niet noodzakelijk. De aanleg van een zonnenveld aan de Blaakweg zal naar verwachting tijdelijk verlies van leefgebied van overige, licht beschermde soorten veroorzaken. Hiervoor zijn door de provincie Gelderland vrijstellingen van de ontheffingsplicht opgesteld. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling van ontheffingsplicht indien het een ruimtelijke ontwikkeling betreft. Ook is na de aanlegfase het gebied weer toegankelijk voor soorten en worden natuurwaarden versterkt met de inrichting. Nader onderzoek naar deze overig beschermde soorten (algemeen voorkomende zoogdieren) of een ontheffing Wet natuurbescherming is daarom niet noodzakelijk.

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen mogen worden uitgevoerd. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen bezette nesten worden verstoord.

De watergangen en/of greppels kunnen door algemene amfibiesoorten worden gebruikt als leefgebied. Let op dat in het kader van de zorgplicht eventuele werkzaamheden aan taluds, onder de waterlijn worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober, wanneer larven van amfibieën zijn volgroeid en voordat de winterperiode aanvangt.

In het kader van de zorgplicht worden eventuele werkzaamheden aan taluds, onder de waterlijn, uitgevoerd als de temperatuur van het water tussen de range van 0 en 25° Celsius is en er geen ijs op het water ligt. Binnen deze temperatuurrange kunnen vissen op veranderingen reageren en worden slachtoffers zoveel mogelijk voorkomen.

Programma biodiversiteit

In 2019 is door het college het programma biodiversiteit vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat elke ruimtelijke ontwikkeling een bijdrage moet leveren aan de versterking van de biodiversiteit.

Het plangebied is gelegen in biomorfologische eenheid 'Bekengebied Wekerom West'. Versterkingsmogelijkheden liggen in de versterking van de beek, landschapselementen en voorzieningen voor ervogels. Door in te spelen op bestaande natuurwaarden, deze te versterken door het ecologisch versterken van de beek, het realiseren van ruigte met riet, struweel en hagen, en het toevoegen van verblijfsmogelijkheden voor vogels, worden ecologische kwaliteiten verstevigd en verbindingen gerealiseerd. Het plangebied vormt met de deels natuurlijke inrichting daarmee geen eiland of obstakel, maar een natuurlijke meerwaarde in het huidige landschap.

Conclusie

De Wet natuurbescherming en de omgevingsverordening van de provincie Gelderland vormen geen belemmering voor de voorgenomen ingreep.

4.5. Water

Beleid/regelgeving

Het gemeentelijke beleid qua water staat beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018 - 2022, Verbindend water. Dit plan is een gezamenlijk product van Gemeente Ede en Waterschap Vallei & Veluwe. De belangrijkste gidsprincipes voor de omgang met water, die in het Gemeentelijk rioleringsplan worden beschreven zijn:

- We streven naar een duurzame en gezonde stad
- We blijven gebruikt water hygiënisch verantwoord verwerken
- We houden schoon water schoon
- We hanteren de trits 'vasthouden, bergen en dan pas afvoeren van regenwater'
- We gebruiken regenwater waar het valt
- We benutten de inrichting van de openbare ruimte
- We gebruiken water om de herkenbaarheid van woonmilieus te versterken

In het Bouwbesluit 2012 is in artikel 6.18 aangegeven dat de perceeleeigenaar de eerste verantwoordelijkheid heeft voor de opvang van hemelwater. Afkoppeling van daken gebeurt bij voorkeur via zichtbare afvoer en infiltratie en wel om de volgende reden:

- foutieve afkoppeling zichtbaar (voorkoming bodemvervuiling)
- bewustwording burger
- verbeteren kwaliteit leefomgeving

Op grond van artikel 10.33 Wet milieubeheer hebben Gemeenten de zorgplicht ten aanzien van de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen. Percelen die, gerekend vanaf de kadastrale perceelsgrens, op 40 m van de gemeentelijke riolering liggen zijn verplicht aan te sluiten. Percelen die op een grotere afstand liggen moeten een individuele zuiveringsvoorziening (IBA) aanleggen, die voldoet aan de wettelijke eisen vastgelegd in het Besluit lozing afvalwater huishoudens en de bijbehorende Regeling lozing afvalwater huishoudens. Op basis van doelmatigheid kan hier in bepaalde gevallen van afgeweken worden.

Situatie plangebied

Binnen het plangebied liggen een of meerdere belangrijke oppervlaktewateren, waterkeringen of gebieden die zijn aangewezen voor regionale waterberging. Dit betekent dat mogelijk daarmee primaire waterbelangen worden geraakt.

Afbeelding: kaart met relevante waterinformatie ter plaatse van het zonneveld

In het specifieke geval van het zonneveld is de leggerwatergang met beschermingszones van belang.

Aandachtspunten

Naast de primaire waterbelangen, komen ook een aantal algemene en gebiedsspecifieke aandachtspunten voor water aan de orde.

Algemene aandachtspunten

Vasthouden - bergen - afvoeren

Een belangrijk principe is dat een deel van het hemelwater binnen het plangebied wordt vastgehouden en/of geborgen en dus niet direct afgevoerd wordt naar de riolering of het oppervlaktewater. Hiermee wordt bereikt dat de waterzuiveringsinstallatie beter functioneert, verdroging wordt tegengegaan en piekafvoeren in het oppervlaktewater (met eventueel wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden) wordt voorkomen. Bij lozing op oppervlaktewater zal hiervan een melding gedaan moeten worden bij het waterschap.

Grondwaterneutraal bouwen

Om grondwateroverlast te voorkomen adviseert het waterschap om boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te ontwerpen. Dit betekent dat aspecten zoals ontwateringsdiepte en infiltratie van hemelwater, beschouwd worden ten opzichte van de GHG. Het structureel onttrekken/draineren van grondwater is geen duurzame oplossing en moet worden voorkomen. Het waterschap adviseert de initiatiefnemer dan ook om voorafgaand aan de ontwikkeling een goed beeld te krijgen van de heersende grondwaterstanden en GHG. Eventuele grondwateroverlast is in eerste instantie een zaak voor de betreffende perceeleigenaar.

Schoonhouden - scheiden - schoon maken

Om verontreiniging van bodem, grond- en/of oppervlaktewater te voorkomen is het van belang dat het afstromende hemelwater niet verontreinigd raakt. Dit kan door nadere eisen/randvoorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld de toegepaste (bouw)materialen. De initiatiefnemer dient duurzame bouwmaterialen te gebruiken.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat er ten aanzien van het aspect water geen belemmeringen zijn voor de uitvoering van het projectafwijkingbesluit.

4.6. Bodem

Beleid/regelgeving

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

De gemeente Ede heeft specifiek bodembeleid. In de bodemkwaliteitskaart wordt de chemische bodemkwaliteit weergegeven binnen de zone van 0 tot 2 meter beneden maaiveld. De bodemkwaliteitskaart is vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 19 juni 2018. Uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat de bodem van Ede in het algemeen van een goede milieu hygiënische kwaliteit is.

Daarnaast kent de gemeente Ede een vrijstellingsregeling. Dit houdt in dat B&W vrijstelling kan verlenen van de bodemonderzoekplicht bij een omgevingsvergunning of bij een bestemmingsplanwijziging, omdat er al voldoende gegevens zijn met betrekking tot de bodemkwaliteit. Voorwaarde hierbij is wel dat uit historisch onderzoek is gebleken dat het terrein niet verdacht is van bodemverontreiniging door bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten of calamiteiten.

Situatie plangebied

De locatie is onverdacht voor bodemverontreinigingen. Voor zover bekend zijn de gronden alleen in gebruik geweest als bouwland. Er zijn geen bodemonderzoeken bekend, geen tanks aanwezig geweest en de locatie is niet verdacht voor asbest of niet-gesprongen explosieven. Het gebruik als zonneveld is niet bodemgevoelig. De grondwerkzaamheden zullen beperkt zijn en kunnen worden uitgevoerd op basis van de bodemkwaliteitskaarten voor Ede. Er is daarom geen bodemonderzoek nodig voor de omgevingsvergunning en er zijn geen specifieke aandachtspunten voor het onderdeel bodem.

Conclusie

Het aspect bodemkwaliteit levert geen belemmeringen voor dit plangebied.

4.7. Archeologie

Algemeen

In 2018 is de erfgoednota 'Erfgoed maakt Ede! Erfgoedbeleid gemeente Ede 2018' door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota is het integrale erfgoedbeleid van de gemeente vastgelegd, waar archeologie een onderdeel van uit maakt. In de erfgoednota zijn de wettelijke kaders uit de Erfgoedwet uit 2016 verwerkt. Wat betreft archeologie zijn de wettelijke kaders in de Erfgoedwet niet wezenlijk veranderd. Het gemeentelijk archeologiebeleid zoals vastgesteld in de archeologienota uit 2012 'Archeologie in Evenwicht, Archeologienota gemeente Ede 2012-2015' blijft daarom van kracht.

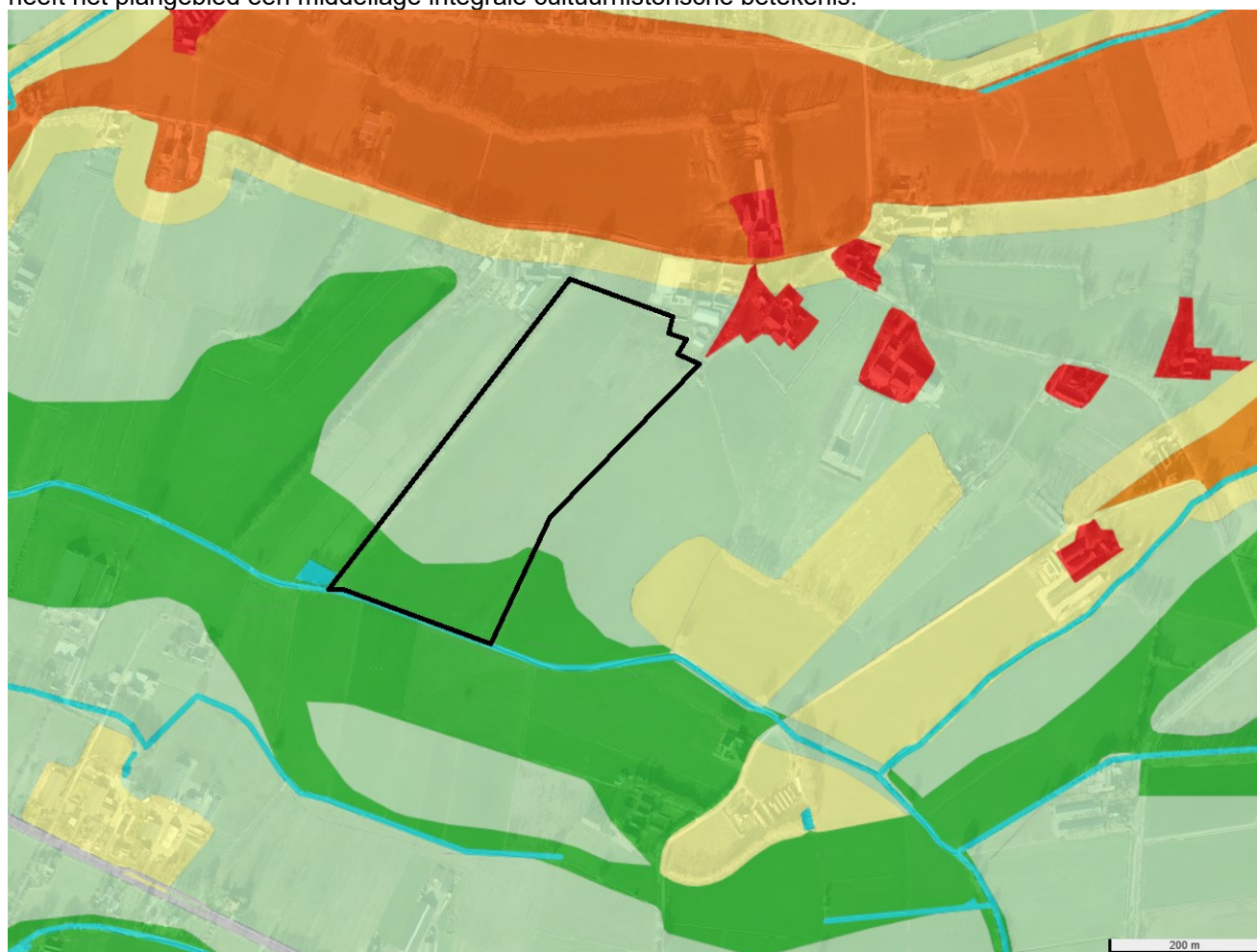
De archeologienota uit 2012 stoelt op de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (2007), een wetswijziging van de Monumentenwet. Met deze wetswijzigingen heeft de zorg voor het archeologisch erfgoed een prominentere plaats gekregen in het proces van de ruimtelijke planvorming. Gemeenten zijn wettelijk verplicht bij vaststelling van een bestemmingsplan en bij het bestemmen van de in dat plan begrepen grond rekening te houden met zowel de bekende als de te verwachten archeologische waarden.

Op een aantal punten biedt de wet de gemeente ruimte om archeologieregels op eigen wijze in te vullen. Met de archeologienota uit 2012 is deze ruimte benut en is gemotiveerd hoe in Edese bestemmingsplannen met archeologie wordt omgegaan. In de nota zijn onder andere een aantal vrijstellingen voor archeologisch onderzoek opgenomen en is een verruiming (versoepeling) van de in de wet vastgelegde ondergrenzen doorgevoerd. De nota vormt de basis voor de archeologische

regeling in dit plan. Bij de inventarisatie van bekende en te verwachten archeologische waarden in het onderhavige plangebied is gebruikt gemaakt van de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede.⁴

Situatie plangebied

In het bijgevoegde figuur is het gehele bestemmingsplangebied te zien, zoals weergegeven op de Cultuurhistorische Waardenkaart, kaartbijlage archeologie (2013). De groene kleur geeft aan dat de trefkans op archeologische resten in het plangebied laag is. Op de Cultuurhistorische Waardenkaart heeft het plangebied een middellage integrale cultuurhistorische betekenis.

Archeologische verwachtingszones

- Archeologisch en bouwhistorisch kansrijke locaties
- Hoge verwachting, waarschijnlijk goede conservering
- Hoge verwachting, mogelijk goede conservering
- Middelmattige verwachting
- Lage verwachting, natte landschapszones
- Lage verwachting
- Weg- en spoortaluds
- Water

Afbeelding: Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart, kaartbijlage archeologie (RAAP-rapport 2500).

Het onderhavige project voorziet in een directe mogelijkheid tot realisatie van het zonneveld. Op basis van de informatie op de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede is de kans klein dat tijdens de beoogde werkzaamheden belangrijke archeologische resten worden geraakt. Uitvoering van de bestemming zal niet leiden tot onevenredige aantasting van archeologische waarden. Gezien de lage archeologische

⁴ Keunen, L.J., L.M.P. van Meijel, J. Neefjes, N.W. Willemse, T. Bouma, S. van der Veen & J.A. Wijnen, 2013: Cultuurhistorische Waardenkaart Ede; een interdisciplinaire studie naar het aardkundig, archeologisch, historisch-geografisch, historisch-bouwkundig en -stedenbouwkundig erfgoed in de gemeente Ede, RAAP-rapport 2500, Weesp.

verwachting en de middellage integrale cultuurhistorische betekenis van het plangebied is een beschermende planologische regeling niet noodzakelijk.

De meldingsplicht bij Onze minister, namens deze de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, van een zaak die in het plangebied wordt aangetroffen en waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed dat het een archeologische vondst betreft, blijft van kracht (Erfgoedwet 2016, artikel 5.10).

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het aspect archeologie geen belemmering vormt voor het vaststellen van het projectafwijkingsbesluit.

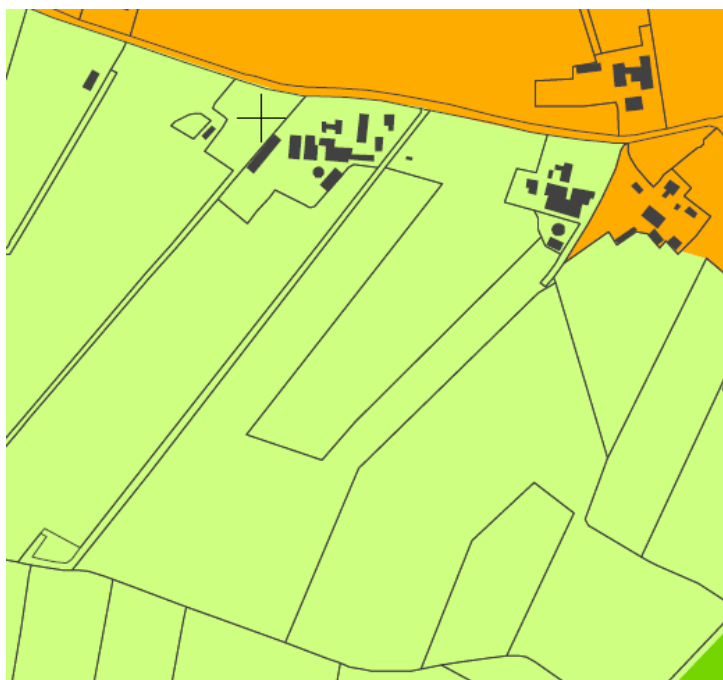
4.8. Cultuurhistorie

Beleid/regelgeving

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

4.8.1. Cultuurhistorische waardenkaart (CHW) (2012)

De CHW betreft een uitwerking van het gemeentelijke erfgoed- en archeologiebeleid. Het is een integraal ruimtelijk beleidskader waarin alle aardkundige, archeologische, cultuurlandschappelijke en historisch (steden-)bouwkundige sporen bijeen zijn gebracht en integraal zijn gewogen. Daarmee is een helder totaalbeeld ontstaan van aanwezige en te verwachten cultuurhistorische waarden. De integrale cultuurhistorische beleids- en waarderingskaart, de feitelijke CHW, toont vier categorieën cultuurhistorisch waardevolle zones.⁵

CULTUURHISTORISCH WAARDEVOLLE ZONES

- Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 1: hoge cultuurhistorische betekenis (landschap, archeologie en historische (steden)bouwkunst)
- Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 2: middelhoge cultuurhistorische betekenis
- Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 3: middellage cultuurhistorische betekenis
- Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 4: lage cultuurhistorische betekenis

Afbeelding: Ligging plangebied ten opzichte van de cultuurhistorische waardenkaart

⁵ Zie <https://www.ede.nl/vrije-tijd-en-toerisme/kunst-en-cultuur/cultuurhistorische-waardenkaart/>.

De cultuurhistorische waardenkaart vormt de basis voor de cultuurhistorische inbreng bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Het plangebied valt binnen Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 3 van de Cultuurhistorische Waardenkaart. Voor deze zone geldt de volgende beleidsstrategie:

Het aanwezige erfgoed is een weerslag van de plaatselijke historische ontwikkeling en als zodanig onderdeel van het cultuurlandschap van Ede. Het gebied draagt bij aan de lokale identiteit, maar de samenhang is op onderdelen vertroebeld. Ontwikkelingen bieden een kans om de kwaliteit te verbeteren. Bij deze transformatie dient een basiszorgvuldigheid te worden betracht, met aandacht voor de historische kenmerken van het gebied.

Ten behoeve van het formuleren van cultuurhistorische randvoorwaarden, uitgangspunten en aanbevelingen omvat het volgende hoofdstuk een bondige historisch-ruimtelijke analyse.

Ontwikkelingsgeschiedenis

Uit het kadastraal minuutplan 1811-1832 blijkt dat het noordelijk gedeelte van het plangebied aan het begin van de 19de eeuw bestond uit natte heide. Het zuidelijk gedeelte was in gebruik als moerassig grasland. Op basis van een vergelijking van de topografische kaarten van 1872 en 1892 kan geconcludeerd worden dat de gronden binnen het plangebied in het laatste kwart van de 19de eeuw zijn ontgonnen en verkaveld. Op de topografische kaart uit 1892 is voor het eerst de houtwal ingetekend, die tegenwoordig nog aanwezig is aan de westzijde van het plangebied. Op beide historische kaarten is te zien dat aan de oost- en zuidzijde van het plangebied een natuurlijke beek lag ('Laar- of Werftbeek'), waarvan het tracé destijds enigszins bochtig was. De pijlen op de kaarten geven aan dat de beek aan de oostzijde in zuidelijke richting afwaterde, terwijl de beek aan de zuidzijde in westelijke richting stroomde. Langs de beken stonden houtsingels. In de noordoostelijke hoek van het plangebied liep langs de westzijde van de beek een onverhard pad, waarlangs eveneens beplantingsstructuren voorkwamen. Het erf Blaakweg 18a was aan het einde van de 19de eeuw nog niet aanwezig.

Chromotopografische kaart 1872 en 1892 (bron: www.topotijdreis.nl)

Op navolgende luchtfoto uit de Tweede Wereldoorlog is de houtwal aan de westzijde van het plangebied als kaarsrecht landschapselement duidelijk herkenbaar. De beeklopen aan de oost- en zuidzijde van het plangebied hadden destijds nog hun slingerende beloop. Binnen het plangebied bevonden zich diverse greppels ter ontwatering van de landbouwgronden.

Direct na de Tweede Wereldoorlog werd de beekloop die langs de oostzijde van het plangebied liep rechtgetrokken. Op de topografische kaart uit 1951 is tevens te zien dat binnen het plangebied een zestal percelen van verschillende omvang lag, die begrensd werden door rechte greppels. In de jaren 60 van de vorige eeuw vond een herverkaveling plaats. In dat kader werden twee ontwateringsgreppels parallel aan de houtwal gegraven. Tevens werd omstreeks het einde van de jaren 60 van de vorige eeuw de natuurlijke beekloop aan de zuidzijde van het plangebied gekanaliseerd. Nadien hebben geen grootschalige veranderingen in de landschappelijke inrichting plaatsgevonden.

Luchtfoto WOII en topografische kaart 1951 (bron: www.topotijdreis.nl)

Cultuurhistorische waarden

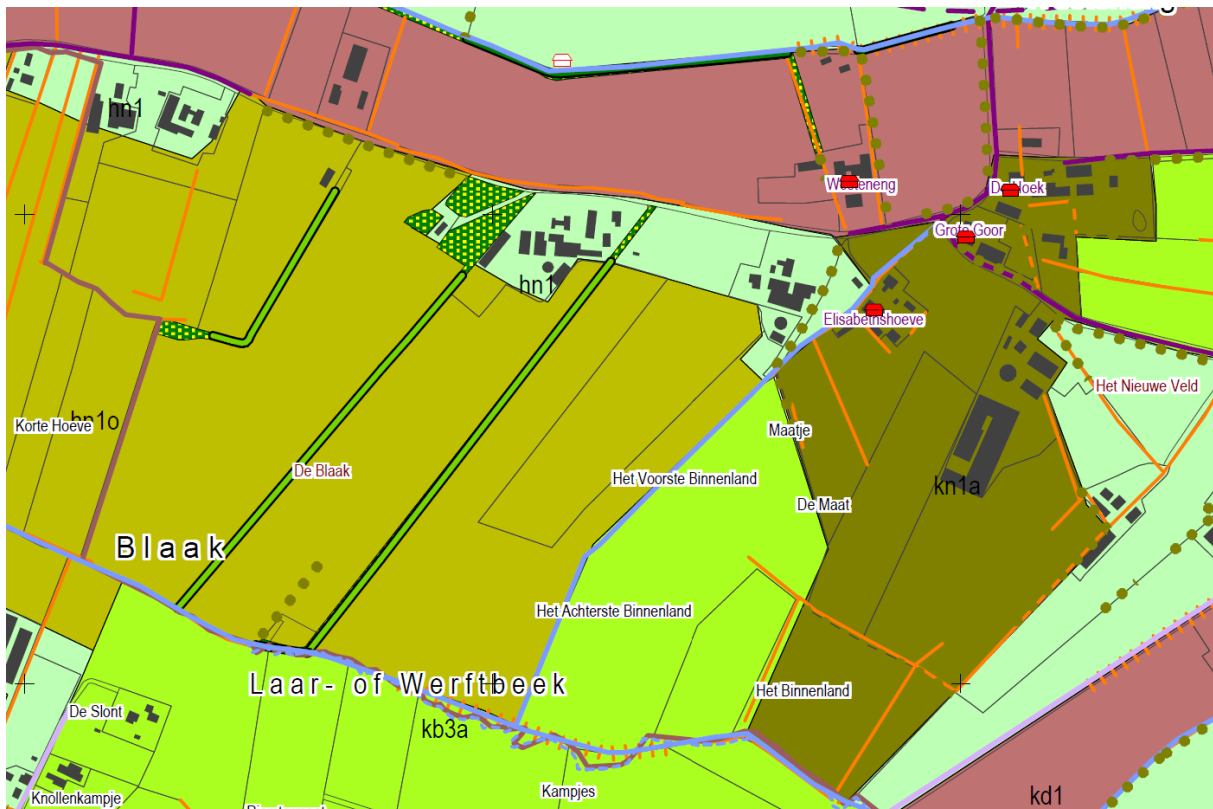
Landschapstype

Uit de deelkaart 'Cultuurlandschappen, landschapselementen en immaterieel erfgoed' van de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede blijkt dat het plangebied ligt in een jonge vochtige landbouwontginning met weinig of geen bebouwing (hn1o). Onder dit landschapstype worden alle landbouwgebieden gerekend die in 1850 nog uit natte en vochtige heide bestonden. Kenmerkend voor de jonge vochtige landbouwontginningen is het rechtlijnige verkavelingspatroon, met strook- en blokvormige percelen en wegen die over het algemeen een recht beloop hadden. De gronden van de jonge landbouwontginningen zijn tegenwoordig zowel in gebruik als akkers, als grasland. Veel elzensingels zijn verdwenen, maar hier en daar markeren ze nog de perceelsranden of staan er bomenrijen of solitaire bomen als restant van de vroegere singels.

De percelen in en nabij het plangebied zijn op dit moment merendeels in gebruik als grasland. De landschappelijke inrichting wordt gekenmerkt door het voorkomen van rechte kavelgrenzen, die gemarkeerd worden door sloten of greppels. Binnen het plangebied ligt een aantal zuidwest-noordoost georiënteerde greppels. Aan de westzijde van het plangebied bevindt zich een brede houtwal.

Historisch-ruimtelijke structuren

Blijkens de deelkaart 'Cultuurlandschappen, landschapselementen en immaterieel erfgoed' van de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede komen binnen het plangebied enkele cultuurhistorisch waardevolle structuren voor. Het gaat daarbij om historische waterlopen aan de oost- en zuidzijde van het plangebied. Deze natuurlijke beken zijn in de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw rechtgetrokken. Aan de westzijde van het plangebied ligt een historische houtwal. Ten noordoosten van het zonnepark ligt een historische bomenrij langs de openbare weg vanaf de Blaakweg naar het terrein.

Fragment deelkaart 'Cultuurlandschap en historische landschapselementen' van de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede

Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden

In en nabij het plangebied bevinden zich geen objecten of terreinen die zijn beschermd als rijksmonument of gemeentelijk monument. Evenmin komt binnen het plangebied bebouwing voor die staat op de lijst van potentiële karakteristieke panden.

Effecten van het plan op de aanwezige cultuurhistorische waarden

Het planvoornemen heeft betrekking op de realisatie van een zonneveld. Gelet op de beleidsstrategie die behoort bij Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 3 van de Cultuurhistorische Waardenkaart dient bij ruimtelijke ingrepen een basiszorgvuldigheid te worden betracht, met aandacht voor de historische kenmerken van het gebied.

Het planvoornemen voorziet in het behoud van de historische houtwal aan de westzijde van het plangebied. Vanuit cultuurhistorisch perspectief wordt positief geadviseerd over handhaving van deze beplante wal, inclusief begeleidende greppels. Door het aanbrengen van een brede strook kruidenrijk grasland aan de oostzijde van de houtwal blijft dit lijnvormige landschapselement duidelijk herkenbaar in het landschap.

Vanuit cultuurhistorisch perspectief worden de voorgenomen landschappelijke ingrepen langs de oostelijke en zuidelijke perceelsgrens van het plangebied positief beoordeeld. Van oudsher lagen langs deze zijden van het plangebied natuurlijke waterlopen, die in de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw werden rechtgetrokken. Hoewel het terugbrengen van de meanderende beekloop in het kader van de aanleg van het zonneveld niet haalbaar is gebleken, wordt de nieuwe landschappelijke inrichting geïnspireerd op de historische situatie. Door aanleg van een strook riet/ruigte (zuid) langs de oostelijke perceelsgrens wordt ingespeeld op het moerassige karakter van de gronden. Door een strook struweel aan de noordzijde van de oostelijke perceelsgrens aan te planten wordt aangesloten op de bestaande beplantingsstructuur langs de openbare weg, die aansluit op de Blaakweg. Aan de zuidzijde blijft de huidige Laar- of Werftbeek behouden en wordt ruimte vrijgelaten om de beek in de toekomst weer te laten meanderen.

Geconcludeerd wordt dat de cultuurhistorisch waardevolle structuren binnen het plangebied gehandhaafd blijven. Oude landschapselementen worden ingepast in het ruimtelijk ontwerp van het

zonneveld. Bovendien blijft de natuurlijke glooiing van het landschap intact. De aanleg van een strook struweel, ruigte en riet aan de oostzijde van het plangebied verwijst naar het natte en moerassige karakter dat de gronden nabij de beekloop in het verleden hadden.

4.9. Landschap

Beleid

Voor het gebied is het 'Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Ede' uit 2011 van kracht. Het beeldkwaliteitsplan richt zich op de vormgeving, situering en landschappelijke inpassing van gebouwen. Het beeldkwaliteitsplan heeft de status van welstandsnota voor het buitengebied. Bij de toetsing zal niet altijd toetsing aan alle beeldkwaliteitscriteria nodig zijn. Ontwikkelingen kunnen verschillen in de mate waarin er sprake is van verandering op het betreffende erf. Vervangende nieuwbouw op dezelfde plek is natuurlijk veel minder ingrijpend dan sloop van bedrijfsgebouwen en terugbouw van woningen. In het eerste geval kan bijvoorbeeld worden volstaan met toetsing aan de beeldkwaliteitscriteria op bebouwingsniveau. Bij de begeleiding van de bouwplannen door de gemeente zal worden aangegeven welke criteria van toepassing zijn. In bijzondere gevallen kunnen de beeldkwaliteitscriteria ontoereikend zijn. In zo'n geval kunnen de algemene welstandscriteria uit hoofdstuk 10 worden toegepast.

Situatie plangebied

Het gebied ligt op de overgang van de Westeneng (hoger gelegen kampenlandschap) naar de Laar- of Werftbeek (laaggelegen heideontginningslandschap). Het gebied kent een lange ontwikkelingsgeschiedenis waarvan restanten nog aanwezig zijn, zoals de houtwal aan de westzijde van het perceel. Andere landschapsstructuren zijn verloren, rechtgetrokken of door de ontkoppeling van ondergrond en gebruik verdwenen.

De Westeneng aan de noordzijde maakt onderdeel uit van het kampenlandschap. Dit is in het beeldkwaliteitsplan opgenomen als 'De Westeneng', een cultuurhistorisch en landschappelijk waardevol gebied. Gelegen op een oude dekzandrug, met een herkenbare grillige vorm in het landschap. Een houtsingel vormt de centrale beplantingsstructuur waarop haaks beplantingen de percelen opdelen in kleinere kamers (kampen). Ten noorden en ten zuiden van deze centrale lineaire beplanting vormen bomenlanen de overgang van het kampenlandschap naar het borekontginningslandschap.

Het lagere gelegen deel (waar het plangebied grotendeels in gelegen is) kent een broekige ontginning en vormt een contrast met het hogere gelegen dekzandrug door de meer rationele verkaveling. Het is het halfopen tot kleinschalige broek- en heideontginningen. In het gebied zijn een grote hoeveelheid restanten van houtwallen en houtsingels aanwezig. Bij ontwikkelingen dienen deze dan ook een bijdrage te leveren aan het herstellen van dit landschappelijk raamwerk.

Zonneveld Blaakweg - Harskamp

Binnen de Gemeente Ede wordt gestreefd naar een robuuste inpassing van nieuwe initiatieven, in dit geval volgens de Wind- en Zonnewijzer. Inpassing is niet per definitie het omranden van een plangebied met een bepaalde hoeveelheid groen. Het gaat in het beleid niet om het wegplanten van zaken die niet gezien mogen worden op zo'n wijze dat het net wel of niet zichtbaar is, maar het tonen van nieuwe ontwikkelingen in het dynamische buitengebied op een manier dat het past in het landschap met daarnaast ruimte voor kwalitatief hoogwaardige landschappelijke ingrepen (landschappelijke versterking).

Bij de ruimtelijke inrichting en de zorgvuldige landschappelijke inpassing dient rekening gehouden te worden met de landschappelijke karkatieristiek en bijzonder met de geschiedenis van de plek. Daarnaast is het aspect 'ruimtelijke kwaliteit' in het Programma Buitengebied een belangrijk toetsingscriterium. Het plan is een energetisch en bedrijfsmatig functioneel plan met nadrukkelijk aandacht voor de ruimtelijke en ecologische kwaliteit door middel van inpassing. Een integrale ontwerp-opgave waarbij een optimaal zonneveld is gecombineerd met het versterken van de (verborgen) kwaliteiten van het gebied.

In het ontwerpproces is naast het opwekken van de duurzame energie de landschappelijke identiteit van het plangebied een belangrijk uitgangspunt geweest. De ontwikkelingsgeschiedenis en

landschappelijke karakteristiek is aangegrepen als inspiratiebron voor de nieuwe toevoeging en gebruiksvorm.

- respectvol behouden houtwal westzijde;
- bloemrijk grasland als onderdeel van de overgang tussen de karakteristieke Westeneng en het ontginningslandschap waarin het zonneveld gelegen is;
- benutten hoogteverloop en invloed natte (historische) omstandigheden in 'meekleurende' landschapszone aan oostzijde;
- aanplant knotelzen en knotwilgen ter begeleiding van (voormalig meanderende) Laar- en Werftbeek.

Daarnaast versterken de verschillende beplantingstypen ook de biodiversiteit in dit landschap en beperken het zicht op de panelen waar nodig. De beplanting biedt een schuilplaats aan en een voedselbron voor zowel insecten, vogels als zoogdieren.

Een goede landschappelijke inpassing is een belangrijk uitgangspunt voor het plan. Het toevoegen van landschappelijke elementen en structuren is essentieel om het negatieve effect van het zonneveld op het landschap te compenseren. Om dit te waarborgen is een landschappelijk inpassingsplan gemaakt. Dit plan wordt als voorwaardelijke verplichting opgenomen in de voorschriften bij de omgevingsvergunning en als bijlage toegevoegd.

Landschappelijke inpassing

Het zonnepark wordt met een goed inpassingsplan op verantwoorde wijze in het bestaande landschap ingepast. Hiervoor is een inrichtingsplan opgesteld waarbij de (historische) landschapsstructuur uitgangspunt is. De aanwezige beplanting blijft gehandhaafd en er wordt een hoeveelheid nieuwe beplanting - inheems plantmateriaal - aangebracht.

- aan de westzijde blijft de bestaande houtwal behouden. Door het zonneveld buiten de kroonprojectie te situeren wordt ingezet op een duurzame instandhouding van dit landschapselement. Ten behoeve van de duurzame instandhouding van dit element wordt regulier onderhoud uitgevoerd.
- aan de noordzijde wordt de karakteristiek van de Blaakweg behouden door het toevoegen van een bloemrijk grasland als overgang tussen bestaande (paarden)weides en zonneveld. In de hoeken en langs de randen wordt meidoornstruweel geplant, tevens als afronding van het erf aan de Blaakweg. Natuurwaarden staan hier voorop. Het zicht op het zonneveld en bijbehorende bouwwerken wordt door een losse haag ontnomen.
- aan de oostzijde wordt de beleving van het hoogteverschil versterkt door een brede landschapszone. Het noordelijk deel kent overwegend struweel (sluit tevens aan bij de erven), en naar het zuiden toe meer beek- en oevergerelateerde beplanting (riet en ruigte). Deze strook geeft zowel invulling aan de ambitie voor het herstellen van de cultuurhistorische landschapselementen als aan het beleefbaarmaken van de beekloop en de ecologische waarden van het gebied. Het onderhoudspad dat ten oosten van deze landschapszone ligt kan op termijn als wandelpad (struinp pad) gaan functioneren.
- de inpassing aan de zuidzijde aan de Laar- en Werftbeek kent een tweedeling. Een oostelijk deel waarbij knotbomen de rechtgetrokken beekloop en onderhoudspad volgen, en een westelijk deel waar de historische meanderende beekloop door de aanplant knotbomen en ruigte zichtbaar wordt. Indien hier op termijn beekherstel plaatsvindt is hier ruimte voor beschikbaar.
- beperken van verharding: het zonneveld wordt middels een bestaande weg ontsloten. Met halfverharding wordt het een stukje weg aangeheeld. Binnen het zonneveld is geen verharding aanwezig.

Voor de overige in te passen onderdelen geldt:

- natuurlijk hekwerk (houten palen met schapengaas) zoveel mogelijk integreren in de landschappelijke inpassing / groenstructuren indien deze noodzakelijk is.
- de kleur van de panelen is donkergrijs/zwart, en er wordt één type paneel toegepast.
- beperken van de hoogte van de panelen tot 1,80meter.
- rafelranden van de opstelling zijn niet te voorkomen door de zuidopstelling van het zonneveld. Door de regelmatige afstand wordt dit zoveel mogelijk voorkomen.
- ten behoeve van de energievoorziening zijn enkele bouwwerken noodzakelijk. Deze zijn nabij de diagonaal geplaatst ten behoeve van de bereikbaarheid van de hulpverlenende

diensten. De hoogte van de transformatoren is maximaal 2,6 meter. Het inkoopstation heeft een maximale hoogte van 3 meter. Alle bouwwerken zijn donkergroen van kleur.

Conclusie

Vanuit landschappelijk oogpunt is er sprake van een positieve ontwikkeling, mits de landschappelijke inpassing wordt uitgevoerd en in stand blijft. Aan de omgevingsvergunning zal het voorschrift worden verbonden dat de bouwwerken pas ten behoeve van het project mogen worden gebruikt, nadat de landschappelijke inpassing is gerealiseerd en in stand wordt gehouden. Dit wordt ook wel een voorwaardelijke verplichting genoemd. Daarnaast geldt de omgevingsvergunning voor een termijn van 25 jaar die begint na aanvang van de bouwwerkzaamheden. Na afloop van deze termijn moet het plangebied binnen twee maanden weer worden teruggebracht tot de toestand die bestond voordat de vergunning werd verleend. De landschappelijke inpassing is hiervan echter deels uitgezonderd. Dit betekent dat de zonnepanelen, hekwerken en transformator- en inkoopstation na 25 jaar zullen worden afgebroken, maar dat een deel van de landschappelijke inpassing blijft behouden. Zie pagina 50 van het inrichtingsplan met landschappelijke inpassing. Enerzijds zorgt dit ervoor dat de landschappelijke en ecologische winst na 25 jaar niet teniet wordt gedaan en anderzijds zorgt dit ervoor dat een goed bewerkbaar landbouwperceel achterblijft.

4.10. Verkeer en parkeren

Beleid/regelgeving

Uitgangspunten voor nieuwe ontwikkelingen zoals deze zijn de door de raad vastgestelde 'Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan' (GVVP) en de nota 'Parkeernormering gemeente Ede'. Daarnaast wordt gekeken naar de verkeersgeneratie voor de toekomstige situatie. Zo wordt gekeken of de nieuwe ontwikkeling de verkeersveiligheid niet beïnvloed. Daarnaast is het uitgangspunt dat alle benodigde parkeerplaatsen op eigen terrein worden gerealiseerd.

Situatie plangebied

Het voorgenoemde plan wordt niet toegankelijk voor autoverkeer. Daarom wordt een structurele verkeerstoename uitgesloten. In het kader van onderhoud zal er incidenteel verkeer zijn, maar de intensiteit is te vergelijken met het huidige landbouwverkeer. Parkeerplaatsen zijn dan ook niet noodzakelijk. Alleen tijdens de bouw en ontmanteling van het zonneveld zal er sprake zijn van een hogere verkeersfrequentie.

Conclusie

Het plan zorgt niet voor een toenemende verkeer- en parkeerdruk op de omgeving. Daarmee zorgt het aspect verkeer en parkeren niet voor belemmeringen voor de haalbaarheid van het projectafwijdingsbesluit.

4.11. Geluid (wegverkeerslawaai / Wet geluidhinder)

Beleid/regelgeving

Sinds het eind van de jaren zeventig vormt de Wet geluidhinder (Wgh) een belangrijk juridisch kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. Deze wet biedt geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) bescherming tegen geluidhinder van wegverkeerslawaai, spoorweglawaai en industriellawaai door middel van zonering. De Wgh is daarom sterk gelinkt aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De systematiek van de zonering Wet geluidhinder houdt in dat langs (spoor)wegen en rond gezondeerde industrieterreinen een planologisch aandachtsgebied (de zone) ligt waarbinnen in een aantal situaties bescherming wordt geboden aan geluidsgevoelige bestemmingen. Deze bescherming geldt in de volgende situaties:

- indien middels een ruimtelijk besluit de aanleg van een gemeentelijke of provinciale weg of een gezondeerd industrieterrein wordt mogelijk gemaakt;
- indien middels een ruimtelijk besluit een geluidsgevoelige bestemming in de zone van een (spoor)weg of industrieterrein wordt mogelijk gemaakt;
- indien een reconstructie/wijziging aan een bestaande gemeentelijke of provinciale weg (al dan niet in combinatie met een ruimtelijk besluit) wordt doorgevoerd.

In bovenstaande gevallen geldt voor nieuwe situaties in de zone van een weg een beschermingsniveau van 48 decibel (dB). Dit is de wettelijke voorkeurswaarde. Door middel van een zogenaamde hogere waarde procedure kan het bevoegd gezag in bepaalde gevallen (indien bron- en overdrachtsmaatregelen tekortschieten) gemotiveerd afwijken van de voorkeurswaarde en een hogere geluidsbelasting (zogenaamde hogere waarde) toestaan. Hier staat dan tegenover dat de geluidsisolatie van de betreffende woning onderzocht en, indien sprake is van overschrijding van de norm voor het binnenniveau in de woning, verbeterd dient te worden. De maximale ontheffingswaarde ter plaatse van bestaande woningen bedraagt bij de aanleg van een nieuwe weg 63 dB in stedelijk gebied en 58 dB in buitenstedelijk gebied. In het geval van een reconstructie van een weg geldt een maximale ontheffingswaarde van 68 dB. De maximale ontheffingswaarde voor nieuwe woningen in buitenstedelijk gebied in de zone van een bestaande weg bedraagt 53 dB.

Beschouwing plansituatie

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het zonneveld hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonneveld. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemissie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De transformatorstations en het inkoopstation liggen op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen. Zie paragraaf 4.3. Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog. Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het aspect verkeerslawaaai geen belemmering vormt dit plan.

4.12. Luchtkwaliteit

Wet- en regelgeving

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit, hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm), in werking getreden ter vervanging van het Besluit luchtkwaliteit 2005. In deze wet is gestreefd naar meer flexibiliteit als het gaat om de koppeling van luchtkwaliteitseisen en ruimtelijke ontwikkelingen. Deze flexibiliteit is met name terug te vinden in een verdeling in projecten die wel (IBM) of niet (NIBM) in betekenende mate bijdragen aan de luchtkwaliteit.

De kritische componenten in Nederland zijn fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂). De concentratie van de overige vervuilende stoffen, waaronder benzeen, lood, zwaveldioxide en koolstofoxide, bevindt zich in Nederland ruim onder de grenswaarden.

In de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Per 1 augustus 2009 geldt als NIBM-grens 3% van de grenswaarde. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ruimtelijke ontwikkelingen die wel in belangrijke mate de luchtkwaliteit beïnvloeden (IBM-projecten) zijn opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit programma heeft tot doel in heel Nederland tijdig te voldoen aan de grenswaarden en omvat enerzijds alle IBM-projecten en anderzijds nationale, regionale en lokale maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit. Middels de jaarlijkse monitoring wordt de luchtkwaliteit in heel Nederland op leefniveau getoetst aan de grenswaarden. Indien nodig wordt middels maatregelen bijgestuurd om tijdig aan de normen te voldoen.

Situatie plangebied

Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud van de zonneparken. Er is daardoor geen sprake van uitbreiding van activiteiten die in betekenende mate bijdragen aan verslechtering van de lokale luchtkwaliteit.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor dit plan.

4.13. Externe veiligheid

Inleiding

Externe veiligheid gaat over het binnen aanvaardbare grenzen houden van risico's voor mens en milieu bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het gaat daarbij uitsluitend om de kans dat derden (omwonenden) dodelijk letsel oplopen door een calamiteit bij een bedrijf of door een ongeval bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Rond bedrijven en langs routes (of buisleidingentracés) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zijn daarom invloedsgebieden ingesteld waarbinnen de risico's moeten worden onderzocht en getoetst voor toekomstige bebouwing. Deze risico's worden uitgedrukt in een plaatsgebonden risico (PR) en een groepsrisico (GR) en betreffen alleen de personen die niet deelnemen aan deze activiteiten.

Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Bij overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico of een significante toename dient het bevoegd gezag het groepsrisico te betrekken bij de vaststelling van het ruimtelijk besluit. Voor deze groepsrisico verantwoording is de hoogte van het groepsrisico of de toename ervan onderdeel van de afweging. Daarnaast worden factoren meegenomen zoals mogelijke bronmaatregelen ter verlaging van het risico, eventuele alternatieven, de bestrijdbaarheid van het incident en de zelfredzaamheid van de personen in het invloedsgebied. Daarvoor wordt door het bevoegd gezag advies gevraagd aan de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM).

Ongevallen met gevaarlijke stoffen kunnen nader worden onderscheiden in ongevallen met betrekking tot:

- bedrijven;
- vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor.

Wet- en regelgeving

Het op 27 oktober 2004 in werking getreden Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) regelt hoe een gemeente of provincie moet omgaan met risico's voor mensen buiten een bedrijf als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in een bedrijf.

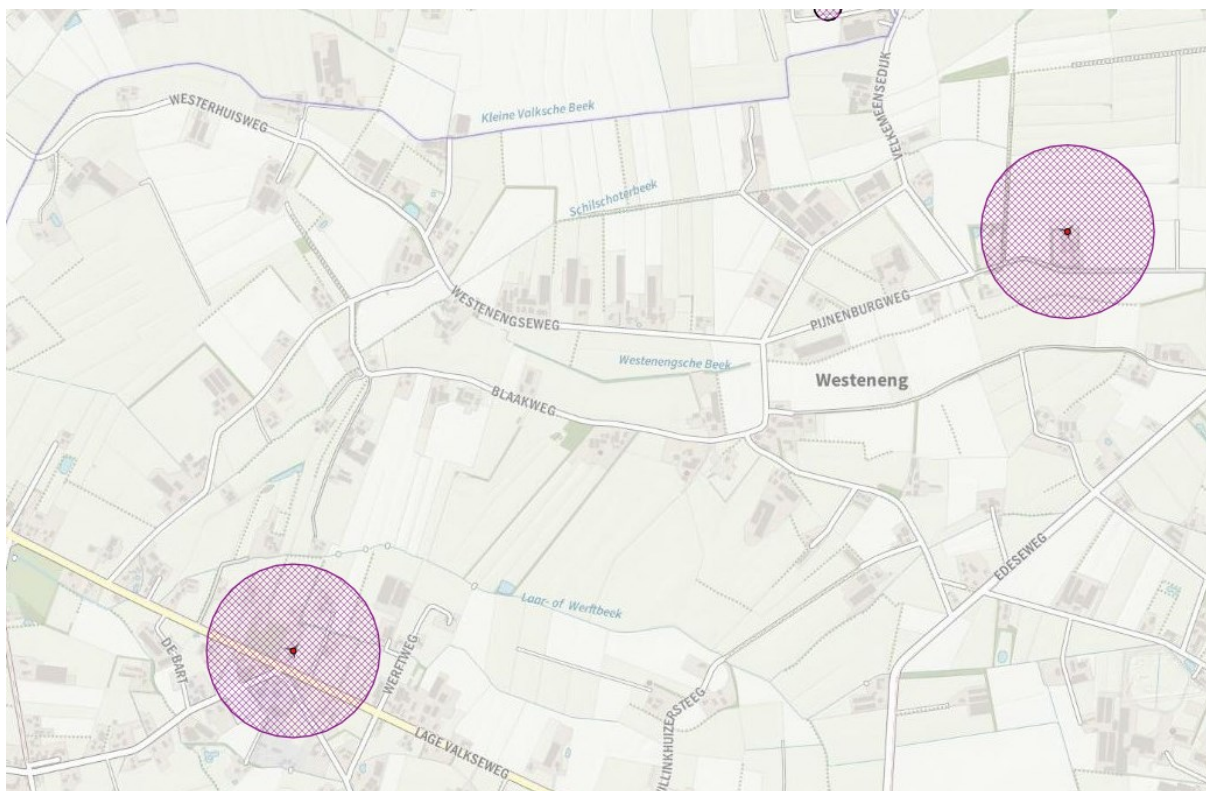
Met betrekking tot buisleidingen wordt het wettelijk kader gevormd door het Besluit externe veiligheid buisleidingen dat op 1 januari 2011 in werking is getreden.

Om meer afstemming te verkrijgen tussen transport van gevaarlijke stoffen, veiligheid en ruimtelijke ontwikkelingen is op 1 april 2015 de Wet basisnet in werking getreden. Tegelijkertijd is het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) in werking getreden. Dit besluit schrijft voor hoe overheden dienen om te gaan met risico's als gevolg van transportassen zoals wegen en spoorwegen. Het basisnet bevat een netwerk van alle relevante routes van gevaarlijke stoffen, zowel via het spoor als over de weg en het water. In het basisnet worden de maximale toelaatbare risico's langs die gevaarlijke routes in zones en tabellen vastgelegd.

Op 9 juli 2009 heeft de gemeenteraad van de gemeente Ede de beleidsvisie externe veiligheid vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe de gemeente Ede om wil gaan met het aspect externe veiligheid en de verantwoording van het groepsrisico.

Situatie plangebied

Om in beeld te brengen of er in het plangebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd (zie onderstaande figuur). Er zijn geen risicovolle activiteiten in de omgeving die van invloed zijn op het plangebied.

Afbeelding: Uitsnede risicokaart Nederland

Een zonneveld is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in het kader van externe veiligheid. Binnen het plangebied worden namelijk geen objecten gerealiseerd waar personen kunnen verblijven. Er zijn dan ook geen belemmeringen voor de ontwikkeling van het plan in het kader van het Bevi, Bevt en Bevb. Daarnaast zal door onderhavig plan geen risicovolle functie worden toegelaten die, in het kader van het Bevi, Bevt en Bevb, van invloed zijn op gevoelige functies in de omgeving van het plangebied.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor het vaststellen van het projectafwijkingsbesluit.

4.14. Brandveiligheid

Beleid/regelgeving

Om een veilige omgeving te creëren of te behouden zijn er op het gebied van fysieke veiligheid een aantal aspecten waarmee rekening gehouden moet worden.

Zo worden er eisen gesteld aan de bereikbaarheid van de openbare wegen voor de hulpverleningsdiensten. Dit leidt tot het stellen van minimale afmetingen en bochtstralen zodat hulpverleningsvoertuigen een object of calamiteit goed kunnen bereiken en adequate hulp kunnen verlenen. Met betrekking tot voldoende bluswater in het openbare wegennet zijn er ook eisen gesteld. Deze eisen hebben betrekking op de afstanden vanaf de bluswatervoorziening tot aan een gebouw en de capaciteit ervan. In de "Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid 2019" (een uitgave van de Brandweer Nederland) worden deze eisen gesteld.

In het Gemeentelijke verkeer en vervoersplan (GVVP 2005) van de gemeente Ede worden de hoofdlijnen van het verkeers- en vervoersbeleid binnen de gemeente Ede tot 2015 geformuleerd. In het GVVP zijn ook de hoofd- en subaanrijroutes voor de hulpverleningsdiensten vastgesteld.

Tevens worden er eisen gesteld aan de opkomsttijden voor brandweervoertuigen. Deze zijn afhankelijk van de bestemming. Voor gebouwen waarin geslapen wordt en verminderd zelfredzame mensen verblijven worden strengere eisen gesteld dan gebouwen waar dit niet zo is. De opkomsttijden zijn gesteld in de Wet veiligheidsregio's (1 oktober 2010) met het daarbij behorende

Besluit veiligheidsregio's. In het Besluit zijn de tijdnormen voor de opkomsttijden vastgelegd.

Beschouwing plansituatie

Risico's

- **Ontstaan van brand.**
De meest brandgevoelige componenten op een zonnepark blijken de omvormers, trafostations, verzamelunits waar stroomvoerende kabels en leidingen samen komen en eventuele energieopslagsystemen (EOS). Uit eerdere branden op zonneparken is gebleken dat een brand zich kan uitbreiden naar de omliggende zonnepanelen. De mate en snelheid van uitbreiding is mede afhankelijk van de toegepaste materialen. Zo dragen glazen panelen in mindere mate bij aan de uitbreiding van brand dan kunststof panelen.
- **Branduitbreiding.**
Een brand ergens op het park kan zich, met name tijdens perioden van droogte, uitbreiden via de vegetatie onder de panelen.
- **Brandbestrijding.**
Een reëel gevaar voor het brandweerpersoneel tijdens de bestrijding van een brand op een zonnepark is de kans op elektrocutie.

Advies

Gelet op bovenstaande heeft de brandweer geadviseerd om bij de nadere uitwerking van het plan rekening te houden met het volgende:

- **Bereikbaarheid.**
Het zonnepark is bereikbaar via de openbare weg en een verharde toerit naar het perceel Blaakweg 18 in Wekerom. De aangeleverde informatie geeft geen beeld van de infrastructuur op het zonnepark zelf. Het is belangrijk dat de genoemde brandgevoelige componenten voor de brandweer bereikbaar zijn. Hiervoor dienen de paden op het park geschikt te zijn voor een brandweervoertuig. Zie voor uitvoeringsvoorschriften de handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid van Brandweer Nederland 2019, paragraaf 4.1. De wegen/paden op het zonnepark zijn bij voorkeur doorgaand. Houdt bij de inrichting van het terrein rekening met de eisen voor toegankelijkheid en bereikbaarheid door de brandweer. Indien er sprake is van doodlopende wegen/paden dient er aan het eind een keermogelijkheid te zijn.
- **Brandgevoelige componenten.**
Situeer brandgevoelige componenten zoals omvormers, trafostations en verzamelunits e.d. nabij de door de brandweer berijdbare paden;
- **Branduitbreiding.**
Compartimentering van de vegetatie op het terrein kan ongecontroleerde branduitbreiding via de vegetatie te voorkomen;
- **Optreden brandweer.**
Elektrocutie is een reëel gevaar voor het brandweerpersoneel bij optreden op het terrein. Met het oog daarop dient er een duidelijke plattegrond aanwezig te zijn. Hierop dient het volgende te staan:
de risicoaspecten en veiligheidsvoorzieningen;
een instructie voor de brandweer en een voorziening om de installatie spanningsloos te maken en;
de contactgegevens van een ter zake deskundig en bevoegd persoon die 24/7 namens de exploitant de brandweer kan ondersteunen en adviseren bij haar optreden.
- **Bluswatervoorziening.**
Voor het blussen van een brand van geringe omvang zal de watervoorraad uit de tank van een brandweervoertuig vaak toereikend zijn. Echter gelet op de uitbreidingsmogelijkheden van een brand op het zonnepark kan een aanvullende bluswatervoorziening nodig zijn met een capaciteit van minimaal 60 m³/uur, gedurende een periode van minimaal 4 uur. Onbekend is of er op het huidige terrein een particuliere bluswatervoorziening aanwezig is. Zo niet dan zal gebruik moeten worden gemaakt van de dichtstbijzijnde ondergrondse brandkraan op een afstand van ca. 180 meter (ca. 60 m³/uur) vanaf de beoogde toegang tot het park. Een tweede brandkraan bevindt

zich op ca. 430 meter (ca. 90 m³/uur) vanaf de beoogde toegang. Het overbruggen van de afstand zal enige tijd in beslag nemen, maar de capaciteit zal gelet op de leidingdiameter naar verwachting voldoende zijn.

- **Energieopslagsysteem (EOS)**
Indien een EOS onderdeel is of wordt van het zonnepark gaan wij graag in een vroeg stadium in overleg met de initiatiefnemer en/of de exploitant van het zonnepark over de toe te passen veiligheidsvoorzieningen.
- **Onderhoud.**
In de beheerfase is regelmatig onderhoud aan de installatiedelen een middel om mogelijke problemen vroegtijdig te ontdekken en te verhelpen.

Bovenstaande adviezen zijn in het definitieve ontwerp meegenomen. Vanwege de aard van het zonnepark en het feit dat het terrein niet bedoeld is voor het verblijf van personen ziet de brandweer geen aanleiding voor het stellen van nadere eisen in verband met externe veiligheidsaspecten en mogelijkheden voor rampenbestrijding.

Conclusie

Er zijn geen belemmeringen voor het realiseren van het voorliggende project voor wat betreft het aspect brandveiligheid.

4.15. Hoogspanningslijnen, kabels en leidingen

Beleid/regelgeving

Magnetische velden afkomstig van bovengrondse hoogspanningslijnen mogen in nieuwe woningen, scholen en kinderdagverblijven niet sterker zijn dan 0,4 microtesla. De overheid adviseert daarom gemeenten, provincies en netbeheerders om rond die hoogspanningslijnen preventief een zone in te stellen die vrij blijft van dergelijke bebouwing. Dit geldt voor situaties waarin nieuwe gevoelige functies in de buurt van een bovengrondse hoogspanningslijn worden gebouwd of nieuwe hoogspanningslijnen bij bestaande gevoelige functies worden gerealiseerd. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft het voormalige ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) ondersteund bij het ontwikkelen van dit beleid.

Het beleid is ontwikkeld, omdat kinderen die in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen wonen mogelijk een hogere kans op leukemie hebben. Het magnetische veld zou daarvoor verantwoordelijk kunnen zijn, al is een oorzakelijk verband niet bewezen. Met het voorzorgsbeleid wil de overheid voorkomen dat het potentiële risico toeneemt.

De magneetveldzone rond de hoogspanningslijnen markeert een gebied waarin het magnetische veld, gemiddeld over een jaar genomen, sterker is dan 0,4 microtesla. De breedte van de zone wordt afgeleid uit de nominale stroom waarvoor de hoogspanningslijn is ontworpen. De keuze voor deze magneetveldzone sluit goed aan bij internationale epidemiologische onderzoeken.

Ook dient rekening te worden gehouden met de mogelijke effecten op technische apparatuur in de nabijheid van het magnetisch veld. De gemeentelijk brandweer dient te adviseren over de blus(on)mogelijkheden nabij de hoogspanningslijn. Tenslotte zal de nieuwe bebouwing zijn gebonden aan bepaalde bouwhoogte als gevolg van de hoogspanningslijn. Een bouwplan binnen de zakelijk rechtstrook (toetsingszone netbeheerder) van de lijn dient ter toetsing voorgelegd te worden aan de netbeheerder (TenneT voor 150 kV lijnen en Liander voor 50 kV lijnen).

De zakelijk rechtstrook bedraagt:

- 17,5 meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningslijn voor 50 kV-lijnen;
- 22,5 meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningslijn voor 150 kV-lijnen;
- 3 meter gemeten vanaf de buitenste kabel voor ondergrondse hoogspanningslijnen.

In de regels moet een afwijkingsbepaling voor bouwen binnen de zakelijk rechtstrook van de hoogspanningslijn opgenomen worden. Bij gebruikmaking van deze afwijking dient de netbeheerder geraadpleegd te worden.

De indicatieve magneetveldzone bedraagt:

- 50meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningslijn voor 50 kV-lijnen;
- 60meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningslijn voor 150 kV-lijnen.

Situatie plangebied

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen (bovengrondse) hoogspanningsleidingen aanwezig. In het plangebied bevindt zich geen gemeentelijk drukriool. Voor de onderbouwing wordt hierbij verwezen naar paragraaf 4.5. Ten behoeve van ontwikkelingen in het plangebied zal een KLIC-melding moeten worden ingediend voor aanvang van de graafwerkzaamheden.

Conclusie

Het aspect hoogspanningslijnen, kabels en leidingen vormt geen belemmering voor de uitvoering van het plan.

4.16. Lichtreflectie

Gezien de ligging achter de manege is er vanaf de openbare weg niet direct zicht op het plangebied. Het plangebied ligt op enige afstand van de openbare weg. Door de landschappelijke inpassing en wijze van opstellen zal van lichtreflectie voor het autoverkeer geen sprake zijn. De huidige kwalitatieve zonnepanelen zijn daarnaast voorzien van een anti-reflectie coating. Dit voorkomt hinderlijke reflectie tijdens normale weersituaties.

4.17. Electromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren.

Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonneveld door de afstand van een zonneveld tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen gebeurt dat hier niet.

5. Economische uitvoerbaarheid

5.1. Kostenverhaal

Exploitatieplan

In de Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat bij een projectafwijkingbesluit een exploitatieplan moet worden vastgesteld indien er sprake is van een aangewezen bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (zie artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening). Via het exploitatieplan kan de gemeente de kosten van de grondexploitatie (bouw- en woonrijp maken, nutsvoorzieningen, groenaanplant etc.) verhalen op de initiatiefnemer. De realisatie van het zonneveld betreft echter geen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Daarom is het opstellen van een exploitatieplan niet nodig.

Anterieure overeenkomst

Vanwege het feit dat de onderhavige omgevingsvergunning invloed heeft op de fysieke leefomgeving en dat effecten merkbaar kunnen zijn in de directe omgeving kan er eventueel schade op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening ontstaan. Dit wordt ook wel planschade genoemd. Met de aanvrager van de omgevingsvergunning wordt een anterieure overeenkomst gesloten waarin staat dat dergelijke planschade geheel voor zijn rekening komt. Daarnaast zullen in de anterieure overeenkomst verplichtingen worden opgenomen over o.a. onderzoekskosten, communicatie en het gebruik van de toegangsweg tot de locatie.

De gemeente neemt niet deel aan de ontwikkeling van het plan. Voor de gemeente zijn geen kosten te verwachten. Wel verzorgt de gemeente de planologische kaders na toetsing van de planontwikkeling. De ambtelijke kosten voor de realisatie van het plan zijn voor de gemeente verzekerd via de legesverordening en een anterieure overeenkomst.

5.2. Financiële haalbaarheid plan

Initiatiefnemer Solarcentury wil aan de Blaakweg 18A in Harskamp een zonneveld met een netto-oppervlakte (exclusief landschappelijke inpassing) van circa 7,32 hectare realiseren. Het zonneveld zal voor een periode van 25 jaar worden gebruikt. De grondeigenaar vestigt een recht van opstal, zodat Solarcentury de zonnepaneleninstallatie kan bouwen en in eigendom krijgt. Na een periode van 25 jaar wordt het zonneveld ontmanteld en zal de grond weer worden teruggegeven aan de grondeigenaar.

Om de financiële haalbaarheid aan te tonen, heeft de initiatiefnemer een memo opgesteld. Dit memo is als bijlage bij de toelichting gevoegd. Uit dit memo blijkt dat het aannemelijk is dat het project zal worden gerealiseerd.

Kortom, het plan is financieel haalbaar.

6. Inspraak en overleg

6.1. Omgevingsdialoog

Initiatiefnemers hebben de verplichting om de directe omgeving met een omgevingsdialoog te betrekken bij hun initiatief. Een goede dialoog over het plan met de buurt vergroot begrip en draagvlak en haalt informatie op, zodat het plan zo goed mogelijk past in zijn omgeving. Naast draagvlak en begrip kan er ook een (kwalitatief) beter plan ontstaan door participatie met de omgeving.

De initiatiefnemer van het plan heeft omwonenden en andere belanghebbenden zorgvuldig geïnformeerd over het plan. Ook is, waar mogelijk, rekening gehouden met de wensen van omwonenden en andere belanghebbenden. En zijn er mogelijkheden tot participatie. Een samenvatting van het omgevingsproces is weergegeven in de bijlage 'Participatie- en communicatieverslag'. Dit document is als bijlage bij de toelichting gevoegd.

De uitkomsten van de omgevingsdialoog heeft de gemeente betrokken bij de beoordeling van de omgevingsvergunningaanvraag.

6.2. Vooroverleg

In artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening en artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht is voorgeschreven dat de gemeente bij de voorbereiding van een projectafwijkingsbesluit overleg pleegt met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Als gevolg daarvan is een concept toegestuurd naar onze vaste vooroverlegpartners. Onze vaste vooroverlegpartners hebben geen opmerkingen geplaatst.

6.3. Zienswijzen

Het ontwerp-projectafwijkingsbesluit is gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd. Binnen deze periode zijn zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de bijgevoegde Nota van Zienswijzen. Ter verduidelijking is het besluit aangevuld met een extra situatietekening over de brandveiligheid. Dit is verwerkt in de Nota van Wijzigingen die onderdeel is van de Nota van Zienswijzen. Voor het overige blijft het ontwerpbesluit ongewijzigd.

7. Bijlagen

1. Inrichtingsplan met landschappelijk inpassing
2. Toetsing Wet natuurbescherming
3. Stikstofberekening
4. Participatie- en communicatieverslag
5. Memo financiële haalbaarheid
6. Situatietekening met bochtstralen
7. Nota van Zienswijzen